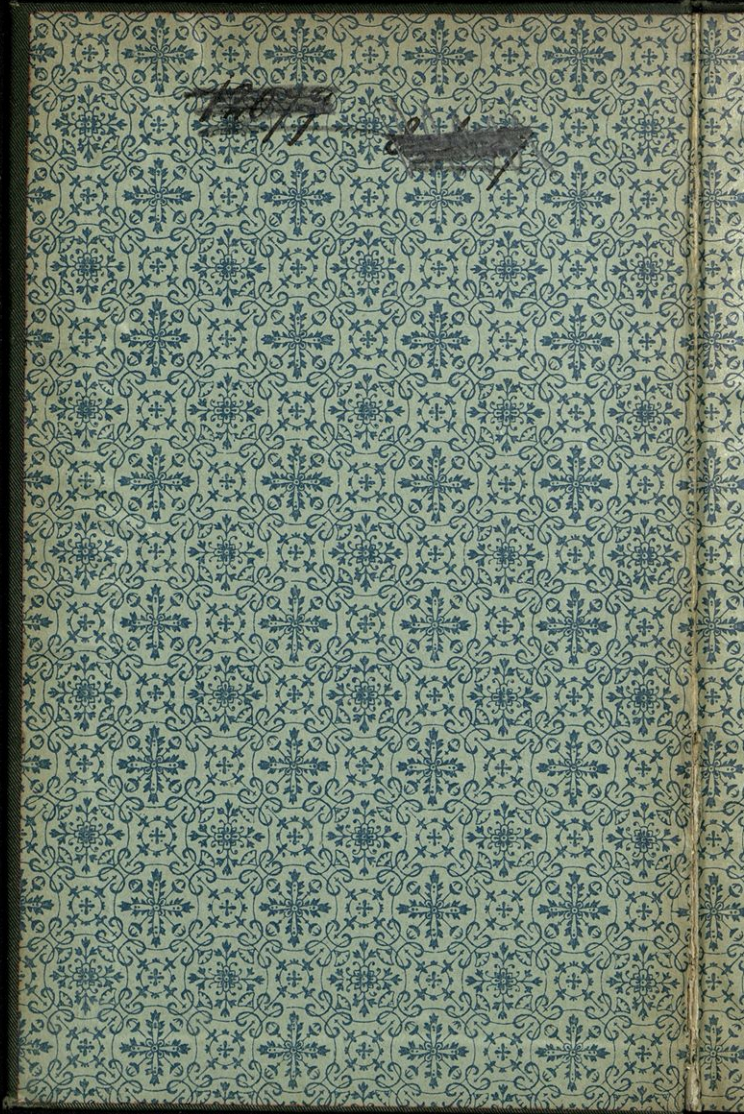

Narodna in univerzitetna knjižnica
▼ Ljubljani

VII Be
35374

22.c.29

72077

ps. 3. 22

Erjavec
Doneski

za

zgodovino Alojzijeвиšča.

Nabral

o

petdesetletnici

vodja dr. Jos. Lesar.

Ponatisek iz „Zgodovinskega Zbornika“.

V Ljubljani, 1896.

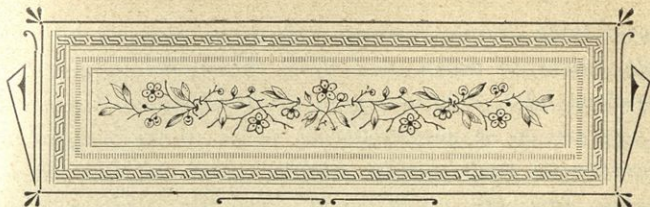
Založilo Alojzijeвиšče — Tiskala Katoliška tiskarna.

VII Be
35374

22272 / 1950

22

Uvod.

Petdeset let! Koliko čustev se pač rodi letos v srcu premnovega bivšega Alojznika, koliko spominov na ta prevažni zavod, kjer je preživel težka, pa vendar prijetna dijaška leta, ločen od hrupnega sveta; kjer se je učil spoznavati red in mladeniško čednost; kjer si je utrjeval značaj, s tem pa ohranil vzvišeni poklic.

*Toda ni namen temu sestavku na dolgo in široko naštevati zasluge, uspehe knezoškofovskega Alojzije-višča; marveč samo dvoje namerava: izraziti želi o pri-
liki, ko se dopolnjuje pol stoletja, od kar zavod obstoji, v imenu 667 Alojznikov hvaležnost vsem dobrotnikom — mnogim že pokojnim — in drugič vzbuditi novega zanimanja.*

Zavod pač zasluži največo pozornost, saj je bila vzgoja mladine sv. Cerkvi vedno prav posebno na srcu, zlasti pa onih, ki hočejo postati enkrat njeni služabniki. Kako je škofom in duhovnikom vesoljne cerkve polagal skrb za to mladino na srce vesoljni tridenški zbor, znano je vsem. In zato so goreči škofje takoj jeli ustanavljati taka „seminaria puerorum“ — mladeniščnice; tako najprej sv. Karol Boromej v milanski škofiji.

*Tudi v ljubljanski škofiji se ni zanemarjala nade-
polna mladina. Leta 1596 so ustanovili Jezuitje s po-*

močjo škofa Ivana Tavčarja kolegij ter prevzeli latinske šole, katere so vodili do l. 1773. S tem kolegijem je bilo združeno od l. 1600 tudi neko semenišče ali konvikt¹⁾, v katerem so se preskrbljevali revni dijaki brezplačno, premožnejši proti plačilu. nekateri pa z ustanovami, ki so bile navezane na ta zavod. Prvo leto je bilo v njem 10 gojencev, l. 1604 — 28, l. 1605 — 42, l. 1612 pa že 80. Ker je bil zavod s početka v ne prav pripravi najeti hiši pri pokopališču sv. Jakoba, lastnini kostanjeviških Cistercijencev, sezidali so Jezuitje s pomočjo deželnega kneza nadvojvode Ferdinanda II., kranjskih stanov, magistrata deželnega stoljnega mesta ljubljanskega, škofa Tomaža Chrön-a, stoljnega kapitelja i. dr. novo poslopje. Na sv. Katarine dan l. 1617 preselili so se gojenci v novi dom. Njih število je bilo 1617—1621: 121, 84, 113, 116, 116, v poznejših letih 40—70. Navajajo se deloma kot užitniki (*alumni*) posebnih ustanov (Lenkovič, Plank, Škofic, Sontner, Thaler, Schellenburg, Montegnana, Kazianer, Schuppe, Töttinger, Pilat, Žagar, Grbec, Omersa itd.), deloma kot plačujoči gojenci (*convictores*, plemenitaških ali drugih bogatih starišev sinovi), deloma kot glasbarji ali pevci (*supernumerarii titulo musices*) ali pa strežniki (*titulo obsequiorum domus.*) Časih so navedeni po razredih (*n. pr.: canonistae et casistae, metaphysici, physici, logici, rhetores, poëtae, syntaxistae, grammatastae, principistae parvistae*), časih pa po vrsti, v kateri so sedeli pri obedu (*n. pr.: convictores primae, secundae, ultimae mensae in prav tako alumni primae, secundae, ultimae mensae*).

¹⁾ Prim. rokopis, ki se hrani v c. kr. licejalni knjižnici ljubljanski, z naslovom: „*Historia Seminarii Labacensis, in qua origo, progressus, benefactores ejusdemque alumni continentur ab anno MDC.*“

Da se je več gojencev tega zavoda posvetilo duhovniškemu stanu, četudi ni bil ustanovljen samo za vzgojo mladega duhovniškega naraščaja, zvemo iz poročila,¹⁾ katero je poslal škof Žiga Herberstein leta 1685 o stanju škofije rimske stolici in kjer čitamo med drugim tudi to-le: „*Exstat praeterea in civitate Labacensi seminarium puerorum sub cura patrum S. J., ubi, cum ad studia prosequenda et pietatem a teneris annis educantur, plures ex illis, ecclesiasticae jam disciplinae assueti, in sortem Dei transeunt, iisque in successu temporis beneficia ecclesiastica conferentur, si se huic oneri idoneos et morum probitate ac doctrinae sufficientia probaverint.*“

Dasi je bila imenovana mladeniščnica brez dvoma v veliko korist deželi in škofiji, vendar ni zadoščala potrebam. Zato so l. 1708 položili temelj še drugemu mladeniškemu zavodu v poslopju sedanjega bogoslovskega semenišča. Otvorili so to škofijsko semenišče (*seminarium episcopale*) krog l. 1715 in je imenovali: **Collegium Carolinum**, ker so je izročili v posebno varstvo sv. Karola Boromejskega. Ob enem so hoteli s tem nazivljenjem počastiti tedaj vladajočega cesarja Karola VI. in knezoškofa Frančiška Karola grofa Kaunitza.

Prvotno je nameravalo to „škofijsko semenišče“ vzgajati mladi duhovniški naraščaj.²⁾ Dejanjski pa so se vzgajali v njem tudi kandidatje za druge stanove, n. pr. modroslovci, pravdoznanci, zdravniki i. dr., zlasti ker so se vsprejemali tudi plemiči; od tod se ta zavod tu in tam imenuje: **Collegium Carolinum Nobilium**.

¹⁾ Arhiv stoljnega kapitlja ljublj., 1685, fasc. 157.

²⁾ „*Potior pars Seminarii, quod pro recta aspirantium ad sacros ordines institutione ac ecclesiae servitio erigitur, jam anno praeterito sub tectum reducta . . . fuit, je poročal škof Kaunitz v Rim l. 1712. (Kapit. arhiv, fasc. 259.)*

Vsprejemali so se navadno mladeniči od 15.—21. leta. Obsegal je dva oddelka: plemenitaški in neplemenitaški.¹⁾

Za gojence drugega oddelka so skrbeli duhovniki škofije in drugi dobrotniki. V šolo so hodili k Jezuitom. Ob nedeljah in praznikih so v stoljnici asistovali pri službi božji. Zato so dobili tonsuro, a viših redov vsprejemali niso bili dolžni. Velikodušni dobrotniki so založili zanje več ustanov, n. pr.: Schellenburg 8, Schifferstein 4, Thalnitscher 5, Preschern 3.

Dné 10. dec. 1784 je bil tudi ta kolegij odpravljen.

Od tedaj nimamo nobenega sledu o kakem cerkvenem zavodu za gimnazijsko mladino do l. 1846, ko je ustanovil nov tak zavod knezoškof Anton Alojzij Wolf in ustanovo naznanil duhovnikom v oklicu z dné 29. septembra 1846, ki ga priobčujemo v celoti.

Iz pričujočega sestavka blagovoljni čitatelj lahko razvidi, koliko je storil knezoškof Anton Alojzij za zavod, kako mu je bil najbolj pri srcu izmed vseh ustanov in

¹⁾ V nekem rokopisu iz l. 1713 (menda Thalnitscherjevem) čitamo: *Hoc Collegium, quod sub D. Caroli Bor. speciali tutela anno 1708 coeptum, in duas dividitur classes: Alterum est Nobilium Convictorum, alterum Alumnorum, qui ab universo Clero Lab. dioeceseos aut fundatorum liberali aere gratis aluntur. In utramque admittuntur adolescentes non minores quindecim, nec majores viginti unius anni, tolerantur tamen minoris aut majoris aetatis, ob musices necessitatem, aut aliam urgentem exigentiam. Hi duo Convictorum et Alumnorum ordines in hoc distinguuntur, quod diversis praefectis et famulitio, nec non loco et contubernio gaudeant, ceterum omnes sub regulari mensa communi disciplina et omnino pari ratione tractantur.*“

Prim. gledé opisanih zavodov še: Jan Nečásek: „Geschichte des Laibacher Gymnasiums“ v gimn. poročilu za l. 1859 in 60 ter: Dr. Jan. Kulavie: „Das fürstbischöfliche Priesterseminar und die theol. Lehranstalt zu Laibach“, v delu: „Die theologischen Studien und Anstalten der katholischen Kirche in Oesterreich.“ Na svitlo dal dr. Hermann Zschokke, 1894.

del njegovih, kako ga je v oporoki postavil za glavnega dediča; pa tudi, koliko je storila duhovščina ljubljanske škofije, navduševana po svojem škofu, za Alojzijevišče, ker je tekom let darovala take velike svote.

Menimo, da bolje niso mogli porabiti blagi dobrotniki darovanega denarja. Kolikim mladeničem so omogočili šolanje in da so dosegli duhovski stan, koliko drugih so rešili pogube!

Nekaj govoré številke same in imena . . . a ne povedó vsega. Koliko je vplival vzorni red, duhovne vaje, molitev, nauki predstojnikov na mlada srca . . . , to se ne dá označiti s številkami.

Ko pa dajemo to poročilce v dežel, hočemo z nova vzbuditi zanimanje za zavod. Če je bil potreben pred petdesetimi leti, koliko potrebniji je sedaj, v naših viharjih časih, ko se toliko mladih ljudij v zgodnjih letih izgubi sveti veri . . .

Letos poteče 300 let, ko so prišli v Ljubljano Jezuitje, ustanovitelji semenišča „studiosorum pauperum“, in petdeset let Wolfovega zavoda. Pri obojem je duhovščina ljubljanske škofije požrtvovavno pomagala. Žrtve niso bile zastonj.

Požrtvovaven je tudi sedANJI duhovniški rod ljubljanske škofije; dokazal je že pri več prilikah. Ni-li požrtvovaven tudi za izvršitev velike ideje: **katoliške gimnazije**, kateri podlaga bodi Alojzijevišče? L. 1857 in 1858 je Alojzijevišče že imelo — vsaj za dva razreda — domačo učilnico. Kar se je bilo začelo, pa zopet opustilo, naj se z novega začne, krepko nadaljuje in srečno izvrši. Tega cilja ne izgubimo izpred očíj!

1.

*Okrožnica knezoškofa Antona Alojzija Wolf-a z dné
29. sept. 1846, s katero se vabijo duhovniki ljubljanske
škofije, da podpirajo novo ustanovljeno mladenišnico
„Collegium Aloysianum.“*

Anton Alojzij Wolf

po božji in apostoljske stolice milosti
knezoškof ljubljanski,

Nj. c. kr. apost. Veličanstva pravi tajni svetovavec i. dr.

*vsem velečastitim gg. duhovnikom ljubljanske
škofije.*

Odkar sem l. 1824. nastopil višjepastirsko službo, bila mi je jedna izmed prvih skrbij, kako pridobiti dovolj in dobrih duhovnikov svoji precěj obsežni škofiji.

Dočim je bil mladi duhovski naraščaj nekdam in še malo pred mojim nastopom prav neznaten in ni nikakor zadostoval potrebam škofije, bilo je kmalu na to nekaj let, ko je toliko domačih mladeničev po končanih modroslovskih naukih prosilo vsprejema v bogoslovje in duhovsko semenišče, da nisem mogel vseh vsprejeti. Bil sem v srečnem položaju, da sem mogel med prosivci izbirati in samo take vsprejemati, katerih vednostno izomiko in poklic za duhovski stan so mi hvalili možje, ki so jih poznali natančneje.

Ta naval domačih mladeničev v bogoslovje pa je trajal le malo časa. Kmalu nato se jih je oglašalo nekaj let zopet manj, tako da sem našel med njimi komaj — včasih tudi ne — vsakoletno potrebno število dvaj-

seterih mladeničev, katere sem mogel s polnim zaupanjem ali vsaj z mirno vestjo vsprejeti v duhovsko semenišče in v bogoslovske nauke. Kakor z ene strani časovni tok nikakor ne vspodbuja mladeničev, posvetiti se stanu, kateremu se navadno pri slabih dohodkih vsestransko nasprotuje in stavijo vsakovrstne ovire, — tako bode z druge strani pri rastoči revščini ljudstva na deželi manj imovitim in ubožnim vedno težje, dokončati več let trajajoče šole, potrebne za vsprejem v duhovsko semenišče. Gledé na revnejše kraje v škofiji opazujemo lahko to že delj časa, ker od tam prihaja prav malo mladeničev v višje šole.

Pa naj se tudi pri vsem tem ni bati, da bi se število domačih dijakov zmanjšalo, vendar ne smemo pozabiti, da so mladeniči, ki prihajajo z dežele v mesto, gledé na stanovanje, hrano in nadzorovanje pogosto v tako nepovoljnih okoliščinah, da jim mora biti prav težko, tudi pri dobrih talentih in zmožnostih, v vednosti primerno napredovati. enakomerno izobraziti si razum in srcé, prilastiti si potrebne zunanje olike in ohraniti si čistost srca, katero mora imeti oni, ki želi biti vsprejet v duhovsko semenišče.

Ali mar ni res tako? Ali mar ne opazujemo le prepogostokrat z žalostjo, kako se v takih nevarnih okoliščinah pogubi toliko lepih talentov, polagoma spridi toliko dobrih src? — kako zaostaja omika srca za izobrazbo razuma in kako se popolno zanemarja zunanja olike? — Kako pa hoče biti tudi drugače, ko v takih okoliščinah učeča se mladina nima, razun v določenih šolskih urah, nikogar, ki bi jo očetovski nadzoroval in vodil, ki bi jo posebej navajal na redovito domače učenje, ki bi skrbno gledal, s kom in kako se peča, ki bi modro krotil in čistil njene strasti in napake nravij, ki bi opo-

minjal in svaril in kaznoval nepristojnosti in napake, katere opazi na posameznikih, in kar je še vse potrebno pri pravi odgoji in vsestranski izobrazbi mladega dijaka?

Zadeva je preimenitna, da ne bi bil resno premišljeval, kako zagotoviti moji višje-pastirski skrbi izročeni škofiji ne le zadostnega, marveč tudi primerno izobraženega duhovskega naraščaja, kakoršnega zahteva visoki namen in sedanja dôba. Premišljeval sem, kako bi se tudi najrevnejšemu dečku, če se opazijo v njem izvrstni talenti in veselje za duhovski stan, kateremu pa revščina zapira pot do šole, ponudila prilika, izšolati se; — kako bi se zopet drugim zmožnim in manj revnim dijakom, ki so se odločili za bogoslovje, olajšala pot, da dosežejo svoj namen; — kako bi se jim med dolgoletnim šolanjem, ko svet, ki je vse prej nego krščanski, pogosto zamori mladeničem smisel za duhovski poklic, vendar le ohranilo veselje za sveto zvanje, in bi si v dobro vravnanem zavodu, če ne vsi, pa vsaj mnogi pridobili ono korenito, vsestransko vednostno izomiko, ki je duhovniku v današnjih časih tu in tam neizogibno potrebna, če se hoče častno ustavljati neveri in prevzetni novodobni prosveti.

Prepričal pa sem se, da nam je naša sv. Cerkev naznačila že na vesoljnem tridenškem zboru najboljše sredstvo v to svrho, ko je naravnala (Sess. XXIII. de reform. Cap. 18.), naj se ustanovi za vsako škofijo duhovska mladeniščnica. V tem obziru se je izjavila nastopno:

»Ker je mladost, ako se prav ne vodi, zelo nagnena k posvetnemu veselju in se nikdar, ako se ne vadi že v nežni dóbi v pobožnosti in sv. veri, preden navade strastij objamejo celega človeka, povsem ne ohrani in ne brez prav posebno velike, skoraj izvanredne pomoči vsemogočnega Boga v svetem strahu in čednosti, zato velevali zbor, da vse škofije, nadškofije in druge

večje cerkve svojemu premoženju in velikosti škofije primerno število mladeničev iz mesta, iz škofije, ali, ako jih ondukaj ne dobé, iz tiste dežele, v mladeniščnici, ki naj se zida blizu onih cerkvâ, ali na kakem drugem pripravnem kraju, če škof tako določi, hranijo, pobožno vzgajajo in v duhovskih vednostih podučujejo. V ta kolegij naj se vsprejemajo taki mladeniči, ki so vsaj dvajnajst let stari in zakonski, ki znajo dovoljno brati in pisati in katerih lastnosti in volja opravičujejo nado, da se za vselej posveté cerkveni službi. Sv. zbor hoče, da se izbirajo zlasti otroci ubogih, a vendar ne odreka vsprejema tudi otrokom imovitih starišev, da se le sami preživé ter z lepo nravnostjo svedočijo, da hočejo služiti Bogu in Cerkvi.«

Pa če tudi bi dejali, da do sedaj običajna vzgoja mladine ni napačna, nasprotno, da si dijaki ne izobrazijo le razuma, marveč da se navadijo tudi nramnega življenja, verskega mišljenja in strogega reda, vendar ta vzgoja nikakor ni taka, kakoršna bi morala biti in kakoršna je želeti za prihodnje duhovnike in kakor so jo označili z navedenimi imenitnimi besedami v Tridentu zbrani očetje.

Mladeniči, ki so poklicani, da kot prihodnji dušni pastirji ne izpolnjujejo le natančno svojih dolžnostij, marveč dajejo tudi lep vzgled v onih čednostih, katere bodo kedaj učili in priporočali, potrebujejo potrebnega nramnega varstva in vzgoje. To se dá tako malo tajiti, kakor da tirja duhovsko življenje, ki je polno težav in žrtev, od mlaneniča vestne priprave, zatajevanja čutnega človeka in utrjevanja volje že od nežne mladosti. Na to pa so se navajali v dosedanjih okoliščinah le malo ali nič, zadostno pa se bodo v tem urili v duhovski mladeniščnici, kakoršne želi sv. zbor tridenški.

V vednostnem oziru se zahteva od dijakov v novejšem času sploh veliko več kot preje. Tega nikakor ne zametujem in ne grajam, zlasti gledé na prihodnje cerkvene služabnike, ki so poklicani, da delujejo za kraljestvo božje sredi vsestransko napredujočega sveta. Iz tega se pa zopet izprevidi, da bodo gimnazijski in modroslovski dijaki, ki želé biti vsprejeti v bogoslovje, navadno iz nižjih in srednjih stanov in jih le prepogosto ovira revščina, da se ne morejo izobraževati v vednosti, veliko lože in boljše napredovali, če se bodo, v mladeniščnici preskrbljeni in nadzorovani, brigali samo za učenje, zlasti še, ker se jim bode pomagalo s svetom in podukom.

Ker je naša sv. Cerkev poklicana, da deluje za versko in нравno spopolnjevanje človeštva, in ker je torej njena najimenitnejša dolžnost, skrbeti za versko in нравno vzgojo svojih služabnikov, ki naj izvršujejo ono imenitno nalogo, in se ta vzgoja, kakor tudi vednostni napredek, dosežeta gotovejše in boljše v duhovskem zavodu nego v dosedanjih okoliščinah, — mislim že dolgo na ustanovitev duhovske mladeniščnice za svojo škofijo, kakor so ustanovili take zavode že po drugih škofijah našega cesarstva.

Z ozirom na to, da treba za ustanovitev take odgojilnice najprvo lastnega poslopja, iskal sem že dolgo v ta namen pripravne hiše tu v Ljubljani. Posrečilo se mi je še le meseca julija preteklega leta 1845, dobiti pripravno ležečo, precej veliko hišo z dvema nadstropjema, ki ima prostoren vrt in dober vodnjak. Kupil sem jo z zraven nahajajočim se stavbiščem za 22.000 gld. k. d.

Da bi pa hiša zadostovala zahtevam mladeniščnice, sem jo pre naredil letošnje poletje in jej preskrbel pohišne oprave za 22 gojencev in drugo potrebno osobje, da se odpre mladeniščnica z navedenim številom re-

jencev z ravno kar začenjajočim se šolskim letom 1846/7.

Ker bi pa vendar to kupljeno poslopje, dasi se spravi vanje, če treba tudi 30⁶ gojencev, nikakor ne zadostovalo sedanjim potrebam škofije, dal sem v poletju 1846 prizidati na omenjenem praznem prostoru novo poslopje, ki je spredaj 17, na strani pa 11 sežnjev dolgo. Novo poslopje z dvema nadstropjema je že pokrito; dodelano pa bode še le prihodnje spomladi 1847. V njem bode potem lahko stanovalo 80—100 gojencev*), za katere oskrbim polagoma sam hišno opravo, v kolikor se bode množila zaloga za hrano večjemu številu gojencev. Tudi stroške zidanja hočem sam pokriti.

Ali pomisliti moramo in še prav posebno, kako dobimo zadosti denarja za vsakoletne stroške za hrano mladine, ki se bode oskrbovala v zavodu in zlasti, kako utemeljimo glavnico, da iz njenih obrestij vsaj nekatere gojence preživimo in tako zagotovimo obstanek mladeniščnice za prihodnje čase.

Komu je skrbeti, da se gojenci v mladeniščnici preživé in da se poplačajo druge potrebščine, je naznanil že sveti tridenški zbor v zgóraj navedeni naredbi. Sicer se pa že tako razume, da mora za ustanovitev in utrditvev zavoda, kateremu namen je mladi duhovski naraščaj, pred vsem skrbeti po svojih močeh duhovščina škofije s svojim višjim pastirjem. Za gotovo pa se sme upati, da bodo tudi dobro misleči svetni ljudje radi podpirali to bogoljubno delo, ko jim gg. duhovniki razložé blagi namen mladeniščnice.

Ker moramo torej prav posebno skrbeti, da zložimo glavnico, s katere obrestmi se bodo vzdržavali gojenci v mladeniščnici in njih vzdrževanje zagotovimo

*) Izkušnja je pokazala, da se v te prostore prikladno spravi k večjemu 60 gojencev. Zlasti je premajhna obednica in spalnice.

za prihodnje čase, sem jaz pripravljen, položiti temelj tej glavnici. V ta namen darujem 20.000 gld. k. d. ter zagotavljam tako z obrestmi glavnice po 5 % z letnimi 1000 gld. k. d. deseterim ubogim pa nadobudnim mladeničem stanovanje in hrano. Nadejam se namreč, da stroški za sleharnega učenca ne bodo presegali svote 100 gld. *) In tako pričakujem, ne silim pa prav nič nikogar, da bodo v povečanje zavoda pomagali srčno radi tudi moji zvesti sodelavci v vinogradu Gospodovem s primernimi prostovoljnimi doneski, ne le za glavnico, temveč tudi za vsakdanje hišne potrebe.

Zelo bi se moral motiti v zaupanju svojem do gg. duhovnikov, ki so že s takim veseljem pozdravili nakup hiše v označeni namen, ako ne bi smel pričakovati, da bodo prav s takim veseljem po svojih močeh skladali tudi za utemeljitev in pomnožitev glavnice, kakor tudi za pokritje tekočih hišnih stroškov, s katerimi se preživé v mladeniščnico vsprejeti gojenci, in me tako podpirali, da izvršim namero, katero mora odobravati vsaki dobromisleč človek. Saj se opira ta ustanova na izrecni ukaz naše sv. Cerkve in samo to namerava, da se zagotovi naši škofiji zadostno število dobrih duhovnikov, da se obvarujejo gojenci raznih nevarnostij, pretečih njihovej nedolžnosti in vsej njihovej olik, in da zadostno pripravljeni za duhovski poklic vstopijo v bogoslovno semenišče.

Nadejam se torej od duhovnikov svoje škofije pomoči v dvojnem oziru, in to :

1. *Doneskov, da se ustanovi in pomnoži glavnica.* — Doneske, katere v to svrho prejmemo, bomo naložili proti postavnemu varstvu na kako hipoteko (hišo, posestvo, zemljišče idr.), ali pa bomo kupili zanje

*) Sedaj se potroši za enega gojenca krog 200 gld. na leto. Stanovanje se pri tem računu niti ne vpoštevata.

državnih obligacij in na mladeniščnico tako vinkulovali (prepisali), da se bodo smele porabiti le vsakoletne obresti za hrano gojencev in druge hišne potrebščine.

Takošnih doneskov pričakujemo seveda le od bolj imovitih duhovnikov, ki so že dolgo časa v dušnem pastirstvu, ali v kaki drugi duhovski službi, in ki so si že kaj prihranili. Zatorej ni moj namen, da bi se vsako leto nabirali taki doneski po dekanijah, temveč vsakemu je dano na prosto voljo, da vpošlje svoj donesek, kadar mu drago, ali naravnost ordinarijatu ali pa po svojem dekanu, in naznani svoje želje. Prejem doneska se mu potrdi.

2. *Vsakoletnih doneskov, ki se bodo sproti porabili za hrano mladeniščnikov.* — Ker bode mladeniščniška glavnicica naraščala le polagoma in še le po dolgem času s prej omenjenimi doneski, ustanovami, volili itd. se tako pomnožila, da bode mogoče gojence s samimi obrestmi preživiti in druge stroške zavoda poplačati, bilo bi zelo želeli, da bi duhovniki moje škofije skladali vsako leto prostovoljne doneske vsak po svojih močeh, ter tako pomagali gojence preživljati. Tako bode mogoče čem preje več dečkov vsprejemati v mladeniščnico. Z združenimi močmi se dá namreč mnogo doseči in če se stekajo doneski od mnogih, nabrala se bode, dasi posamezniki dadó morda le malo, tolika svota, da se bodo lahko pokrili stroški za več mladeničev.

Nadejaje se torej, da si bodo vsi gg. duhovniki škofije, tudi oni, ki so v manj ugodnem položaju, šteli v čast in tolažbo, prištevati se med ustanovitelje tega zavoda, vabim vse, da skladajo vsakoletne doneske, kakor je to v navadi že tudi v neki drugi škofiji. Ob enem naročam gospodom dekanom, da nabirajo doneskov pri duhovnih pastirjih svoje dekanije dvakrat v letu, meseca

a prila in oktobra, ali pa naj poskrbé, da se jim pošljajo na dekanijski urad.

Nabrano svoto naj pošljejo s svojim lastnim doneskom in posebnim izkazom vred vsako leto dvakrat, to je konec že imenovanih mesecev aprila in oktobra v škofijo, od koder se jim dpošlje prejemnica. Sme pa tudi vsaki dušni pastir, kakor tudi vsaki drugi mašnik ali dobrotnik sam poslati svoj pol- ali celoletni donesek bodisi v škofijsko pisarnico, ali pa neposrednje meni.

Zaupajoč, da bodo imele te zbirke dober vspeh, otvoril sem ravnokar mladenišnico z 22 gojenci. Od takih bolj ali manj obilnih letnih doneskov, torej od večjega ali manjšega zanimanja gg. duhovnikov do te nove naprave, bode odvisno, če in koliko več gojencev bode mogoče v korist škofiji vsprejeti že drugo leto, ko se bode popolnoma dozidalo poslopje zavoda. Tudi ne morem pri tej priliki gg. duhovnikom zamolčati vse se novice, da so Nj. c. kr. apost. Veličanstvo naš pre-svetli cesar z najvišjim sklepom z dné 21. marcija t. l. takošno ustanovitev mladenišnice za škofijo ljubljansko z radostjo vzeli na znanje in jo milostno potrdili.

Ko torej izvem, kolike bodo te zbirke in kako pomagajo gg. duhovniki ustanavljati in vzdržavati zavod, in ko se prepričam, da se mladenišnica sme imeti za ustanovljeno in da je njen obstanek zagotovljen, napravim o ustanovitvi zavoda pravilno ustanovno listino, da se mu obstanek zagotovi tudi s slovesnim pismom. Ob enem vknjižim kupljeno in prizidano hišo na mladenišnico, prepišem nanjo ustanovno glavnico 20.000 gld. k. d., katero sem sam daroval, izkažem in zavodu pripišem vse od raznih dobrotnikov prejete darove, naznanim vse ustanovnike in posebne dobrotnike, če morda tega iz-recno ne odklonijo, in pristavim tudi dolžnosti, katere

bodo ustanovniki naložili mladeniščnici. Ustanovno pismo spoštljivo predložim v najvišje potrjenje Nj. Veličanstvu našemu presvetlemu cesarju, za kar sem že tudi prejel z zgoraj označenim najvišjim odlokom najmilostivejše dovoljenje.

Gojence zavoda izročam posebnemu varstvu svetega Alojzija Goncaškega in sv. Frančiška Saleškega. — Sv. Alojzij jim bodi vzgled v dnevih mladosti, sv. Frančisek pa za njih prihodnji mašniški stan. Po sv. Alojziju imenuj se naprava **Alojzijevišče** (Collegium Aloysianum).

Da pa spoznajo gg. duhovniki, katere s tem vabim, da skladajo doneskov za novo mladeniščnico pod gorenjim imenom, tudi osnovo, katero hočem dati zavodu v smislu sv. zbora tridenškega in z ozirom na podobno upravo, ki se je vvedla tudi drugodi, podajem v naslednjem natančnejše glavni obris te duhovske vzgojilnice in učilnice za revne dijake ljubljanske škofije, in sicer:

I. Zaloga škofijske mladeniščnice.

Zaloga, katero že imamo in ki se bode še dopolnjevala, naj se nabira iz sledečih dohodkov:

1. Iz ustanovne glavnice 20.000 gld., katero sem jaz obljubil za deset brezplačnih mest, vsako po 100 gld. k. d., in iz doneskov duhovnikov in lajkov, katerih pričakujem, da se bode z božjo pomočjo množila ustanovna glavnica

2. Iz ustanov, katere bodo morda zalagali dobrotniki ter ž njimi ustanavljali brezplačna mesta v deškem semenišču, vsako z glavnico 2000 gld. in letnimi obrestmi 100 gld. k. d. Želi pa se seveda, da se ustanovitelji ozirajo bolj na splošno blaginjo škofije, nego na koristi posameznikov. Zatorej naj se obdarovancem ne nalagajo

dolžnosti, ki bi ne bile v soglasju z namenom zavodovim.

3. Iz takih dobrotnih doneskov, s katerimi sicer ne bi bilo mogoče zasnovati popolno brezplačnih mest, ki pa se morda dajo v ta namen združiti; ali če bi tudi to ne bilo mogoče, če se več dobrotnikov zaveže, da bodo vsako leto zložili za enega ali več gojencev potrebno svoto in jo vplačali mladeniščnici.

4. Iz letnih doneskov duhovnikov domače škofije, katere bodo vpošiljali za tekoče stroške mladeniščnice — kakor povedano — dvakrat na leto ali po gg. dekanih ali pa neposrednje škofijstvu.

5. Sploh iz vseh za mladeniščnico došli milodarov, volil idr., ki naj se po želji dobrotnikov ali nalagajo na glavnico, da se ž njimi množi ustanovno premoženje, ali pa se porablja za tekoče hišne potrebščine.

II. Vodstvo zavoda in uprava zaklada.

Pravi oskrbnik zaklada je in ostane vsakokratni ljubljanski škof; če je škofovska stolica izpraznjena, pa njegov namestnik, to je kapiteljski vikarij, in sicer tako, da o svojem oskrbništvu ni dolžan dajati odgovora nobenej oblastnji. Prav tako pripada vrhovno vodstvo in nadzorstvo vsega zavoda samo in izključno le njemu. — Samo od njega zavisen, v njegovem imenu in po njegovih določbah vodi od njega nastavljeni duhovnik kot vodja neposrednje nadzorstvo in upravo zavoda, oskrbuje po prejetih navodilih z denarjem, ki ga od časa do časa prejmlje od ordinarijata, priprosto hrano gojencev, nadzornikov in služabništva in razne druge hišne potrebščine, natančno zapisuje vse dohodke in stroške in polaga škofu vsako leto račun.

Da pa je zaloga nekako odprta očem vse škofije, in da ustanovitelji, dobrotniki in drugi podporniki izvedó, kako se porabljaajo doneski, katere so podarili mladeniščnici, bode škof vsako leto s posebno okrožnico poročal duhovnikom svoje škofije o stanju zavodovem, namreč o vseh dohodkih in stroških, o porabi dobrotnih doneskov, o številu gojencev, o ustanovah, katere uživajo idr.*)

Ker pa mladeniščnica nima pričakovati nobene podpore od kake javne zaloge, marveč se bode vzdrževala samo s prostimi doneski duhovščine in drugih dobrotnikov, zato ne bode uplivala nobena javna oblast na upravo zaloge ali sploh zavoda. Vendar pa bode ljubljanski škof visoki c. kr. deželni vladi predložil z ozirom na najvišje varstveno in nadzorstveno pravo vsako leto pregled o številu gojencev, o stanju zaloge s kratkim pojasn timer o dohodkih in stroških zavoda.

III. Lastnosti gojencev.

Brezplačno se bodo v škofijsko mladeniščnico vsprejemali samo ubožni, ljubljanski škofiji pripadajoči mladeniči rimsko-katoliške vere, pobožnega mišljenja, ki kažejo nagnenje in poklic za duhovski stan, kolikor se more na to sklepati že v nežni mladosti. Razun tega pa morajo oni dečki, ki želé biti vsprejeti, prej dokončati z dobrim vspehom vsaj tretji razred nemške glavne šole**), morajo biti za višje vede zadostno nadarjeni, posebno pa se morajo odlikovati po pridnosti in lepem vedenju. Po izrecnej zapovedi občnega zbora tridenškega morajo biti zakonski, ubožnih starišev in telesno tako trdni

*) Taka letna poročila so se izdajala do l. 1884.

**) Sedaj se vsprejemajo samo gimnazijci počenši od tretje šole.

in zdravi, da je upanje, da bodo kdaj koristno delovali v duhovskem stanu. Kakor bi bilo želeti, da bi ubožni gojenci takoj sedaj vsaj za izprehode dobili jednako obleko, bi pa vendar denarna sredstva mladeniščnice tega še dolgo ne dopuščala. Zato je potrebno, da stariši ali dobrotniki oskrbé gojencem, ko stopajo v mladeniščnico, zadostnega perila in vrhnje obleke. Sinovi premožnih starišev pa se ne smejo nikdar brezplačno vsprejemati v mladeniščnico. Pač pa se smejo vsprejemati proti plačilu, če je dosti prostora in če imajo druge potrebne lastnosti, zlasti če imajo poklic za duhovski stan. Pod istimi pogoji se smejo vsprejemati tudi sinovi manj premožnih starišev, če le deloma — po dogovoru — povrnejo oskrbovalne stroške.

IV. Vsprejem gojencev.

Pravico presojati, ali in v koliko ima kak mladenič po § III. za vsprejem potrebnih lastnostij, kakor tudi pravico, vsprejemati ali vsprejem odrekati, ima edino le vsakokratni ljubljanski škof, in sicer tako, da o tem ni nikomur odgovoren, razun svoji vesti. Kakor kaže izkušnja pri vseh duhovskih zavodih, je to za njihov prospeh neobhodno potrebno. Gre se namreč za višji poklic, o katerem more in mora soditi samo cerkvena oblast. S tem pa ni rečeno, da se ne bode oziralo na posebne želje ustanoviteljev in dobrotnikov, ki n. pr. v ustanovnih listinah zahtevajo, da se v prvi vrsti ozira na to ali ono faro idr., v kolikor to dopušča namen zavoda in občna blaginja. Od duhovnikov na deželi pa se pričakuje, da bodo napeljevali revne dečke, pri katerih opazijo posebno nadarjenost in gori navedene, za vsprejem potrebne lastnosti, naj pridno obiskujejo šolo

in ko dokončajo tretji razred glavne šole, naj jih neposredno ali pa po posredovanju č. g. dekana zglasé ordinarijatu; naznanijo naj tistikrat dečkovu starost, opišejo njegove telesne in dušne zmožnosti, stan in premoženje starišev idr., da se vsprejme v zavod, ako ne bi bilo sposobnejših. Ker pa ostanejo gojenci mladeniščnice samo med šolskim letom v hišnem oskrbovanju, med počitnicami pa se izpušté iz zavoda, pričakuje se od dušnih pastirjev na deželi tudi v tem oziru, da bodo med počitnicami obračali pozorno svoje oko na te gojence in jim pomagali s svetom in dejanjem.

V. Odpust gojencev.

Kakor pravico vsprejemati, tako ima vsakokratni ljubljanski škof tudi pravico brez ovire gojence odpuščati, tako da tudi v tem oziru ni nikomur odgovoren, razun svoji vesti. Vsakemu gojencu je na prosto voljo dano, vsaki čas z dovoljenjem starišev ali variha iz stopiti iz zavoda in si izvoliti drug stan; kadar pa se je odločil trdno za svetan stan, sme se obdržati v zavodu samo do konca tistega šolskega leta. Navadno stopijo gojenci, ki ostanejo pri duhovskem poklicu, iz mladeniščnice še le, ko dokončajo modroslovske nauke, ko se namreč vsprejmó v duhovniško semenišče. Če pa nravno in vednostno ne napredujejo, kakor bi morali, odtegne se jim dobrotu, katero v hiši uživajo, lahko tudi prej in nakloni zmožnejšim, pridnejšim in vrednejšim mladeničem, ki se mesto njih sprejmó v zavod.

Ker se vrh tega denar ustanoviteljev in dobrotnikov ne sme nikakor tratiti za nesposobne ali nevredne mladeniče, odpuščali se bodo malomarneži in taki, ki

ne kažejo veselja do učenja, ali ki se lepo ne vedejo, ki niso pobožni in blage volje, ki so torej za duhovski stan nesposobni ali nevredni, ali ob koncu šolskega leta, ali pa tudi, če treba, takoj, zlasti če so se pregrešili v kakšni imenitnejši stvari. — V takih slučajih se odklanja vsaki vpliv drugih oseb, ki bi iz raznih človeških ozirov rade zabranjevale ali odlagale, da se ne bi iz zavoda izključil ta ali oni gojenec. Prav tako se odklanja vsako obravnavanje o vzrokih, iz katerih se odslavlja ta ali oni gojenec. Postopalo se bode vsikdar samo z ozirom na blaginjo zavodovo in na koristi svete Cerkve.

VI. Učenje in vzgojevanje mladeničev.

Gojenci mladeniščnice bodo za sedaj obiskavali gimnazijske in modroslovske nauke na c. kr. gimnaziju in liceju ljubljanskem po predpisih, ki veljajo za javne učence. Vzreja gojencev kot taka in njih odgoja za duhovski stan pa je in ostane že tako stvar vsakokratnega škofa ljubljanskega, ki bode nastavljal razun že po § II. za vodstvo mladeniščnice določenega duhovnika tudi še po enega ali po več prefektov ali repetitorjev (predstojnikov, pomočnikov pri učenju) izmej duhovnikov ali bogoslovcev, z ozirom na večje ali manjše število gojencev. Ti bodo z gojenci vred v hiši stanovali, ž njimi skupno jedli, pri učenju jim pomagali, je nadzorovali, vodili jim bogoslužna opravila, ki so v tesni zvezi z duhovsko vzgojo, ter gojence po opominih sv. zbora tridenškega navajali skupnega in verskega življenja. — To skupno življenje se uravna po posebnem dnevnem in hišnem redu. Gojenci vstajajo ob določenem času,

prav tako hodijo spat ob določeni uri, gotov čas imajo za učenje, za odpočitek, za jed, za vsakdanje pobožnosti, kakor odloči vsakokratni ljubljanski škof.

VII. Posebne dolžnosti gojencev.

Gojencem se posebno nalaga, da molijo za ustanovitelje in dobrotnike zavoda, za žive in mrtve. V kapeli zavodovi naj se jih spominja mašnik pri sv. maši in ob določenih dnevih naj še posebe zanje opravi daritev sv. maše. Sicer pa se bode v tem obziru natančno ravnalo po posebnih željah ustanoviteljev in dobrotnikov.

Starejši gojenci naj pomagajo mlajšim pri učenju; to je zanje same koristna vaja, da se tako usposobijo, gladko in spretno predavati. Ker se to delo med mnoge razdeli, pride na enega le malo; zato ne bodi nikomur težavno, marveč vsakomur bodi koristna vaja.

Iz teh potez, katere kažejo glavni obris o uredbi novega škofijskega semenišča — prihodnja skušnja bode morda velevala kaj premeniti — duhovniki škofije lahko spoznajo veliko korist, katero sme pričakovati od zavoda cerkev in država.

Ker se bodo vsprejemali v deško semenišče samo zmožni, na duhu in telesu nepokvarjeni dečki, ki čutijo v sebi nagon za duhovski stan že od nežne mladosti in ki se bodo v zavodu podučevali in vzgajali po krščansko in duhovsko, dokler ne prestopijo v duhovniško semenišče; — in ker se bodo pravočasno odstranjevali oni izmed njih, ki se bodo za časa bivanja v mladeniščnici spoznali za nesposobne in nevredne za duhovski stan, — je upati, da bodo prihajali iz takega duhovskega zavoda vredni, dobro podučeni, v duhovskem poklicu utrjeni, za dušno pastirstvo prav sposobni duhovniki.

Ce bi si pa tudi kedaj kak gojenec izvolil kak drug nego duhovski poklic in se ne bi hotel posvetiti službi sv. Cerkve, ki ga vzgaja, za kar se gotovo ne bode niti silil, niti se mu bode k temu prigovarjalo, mu bode pa verska vzgoja, katero je dobival v deškem semenišču, prav prihajala v svetnem stanu. Saj je treba v vsakem stanu strahu božjega, vere, nramnosti, pridnosti, pokorščine, zvestobe v poklicu in redoljubivosti, k čemer se bodo gojenci mladeniščnice vsikdar navažali. Tako bode zavod celo po takih gojencih koristno vplival na občno narodovo blaginjo. V kolikor pa je zavod namenjen revnim mladeničem, izmed katerih bi sicer nekateri morda nikdar ne prišli v višje šole, bode ob enem neprecenljivo delo krščanske dobrotljivosti in ljubezni. Tako je tudi lahko spoznati, da se bode s tem zavodom za prihodnje čase najgotovejše preprečilo morebitno pomanjkanje duhovnikov.

Če vse to preudarjam, smem za gotovo upati, da bodo gg. duhovniki z veseljem vsprejeli to moje povabilo, s katerim jih vabim, da zlagajo doneske za škofijsko mladeniščnico, da me bodo pri ustanovitvi podpirali z bogatimi darovi in z menoj vred prosili Očeta v nebesih, da z njegovo pomočjo in v čast njegovo prav kmalu dokončamo to koristno delo v takem obsegu, kakršen je primeren velikosti škofije.

Iz knezoškofijske stolice v Ljubljani, 29. septembra 1846.

Anton Alojzij l. r.

knezoškof.

*Izpisek iz zadnje volje knezoškofa Antona Alojzija
Wolfa z dné 17. avgusta 1858.*

§ 24. Glavnim dedičem svojega premoženja imenujem škofijsko mladeniščnico v Ljubljani — Collegium Aloysianum —, katero sem ustanovil glasom tiskanega oklica z dné 29. sept. 1846. Da sem jej zagotovil obstanek, kupil sem v ta namen hišo in jo zdatno povečal. Stoji na Poljanskem predmestju, št. 73 nova, št. 60 stara.*) S postranskimi poslopji in z vrtom vred sem jo dal po dovoljenju c. kr. deželne sodnije v Ljubljani z dné 17. julija 1855 števil. 4525 zemljeknjižno prepisati na ime »Collegium Aloysianum«. Ob enem sem dal na to poslopje in zemljišče uknjižiti to, da je hiša odločena za duhovno vzgojilnico, ki naj je edino le pod vplivom vsakokratnega ljubljanskega knezoškofa. Prav tako sem tudi že izročil svojemu konzistoriju v navedenem oklicu za »Collegium Aloysianum« obljubljeno ustanovno glavnico z 20.000 gld. v 22 rentnih transfertih kranjskih stanov v svoti 40.023 gld. 12¹/₂ kr. po 2¹/₂ % z letnimi obrestmi 1000 gld. 32 kr. k. d. Tudi sem potem c. kr. deželne vlade že oskrbel, da so se ti rentni transferti za zavod vinkulovali. — Kadar se bode toraj iz moje zapuščine vse oddalo, kar je inventaričnega, ali kar komu volim, ali drugače sporočam, naj se opomni prečastiti konzistorij, da od ostale zapuščine znanjuje, kar je rabnega za »Collegium Aloysianum«, da se takoj zavodu izroči in zapiše v inventar ter dostavi v njem cena vsake reči. Kar pa od moje ostaline

*) Sedaj: Poljanska cesta št. 4.

sicer še ostane, bodi v Ljubljani ali na Goričanah, prodaj se, kakor hitro mogoče, na javni dražbi.

§ 25. Moja volja, kakor sem jo gledé Alojzijeviskih poslopij in vrta izrekel v svoji darovnici z dné 14. julija 1855, katera je glasom § 24 že tudi uknjižena na te nepremičnine, naj za zmiraj nespremenljivo velja enako tudi gledé ustanovne glavnice, katero sem, kakor zgoraj povedano, že izročil Alojzijevišču, in gledé drugih glavnice, katere je od dobrotnikov, večinoma od duhovnikov moje škofije, ali že prejelo, ali pa jih bode še prejelo, kakor tudi gledé onih, katere bode morda še od mene prejelo, dokler živim, gotovo pa po moji smrti vsled tega testamenta. Ker je Alojzijevišče odvisno in mora biti odvisno edino le od vsakokratnega ljubljanskega knezoškofa, ali, če ga ni, od njegovega namestnika, zato s tem naravnavam, da se moja zapuščina po tem, ko se bodo natančno dopolnile vse prej naštete testamentarične določbe, prisodi mojemu nasledniku v škofovski službi, ali pa mej tem postavljenemu kapiteljskemu vikariju. Ta naj jo, če treba s pomočjo obeh gg. izvrševalcev zadnje volje, katerima naj se vroči po eden izvod v § 24 navedene tiskane okrožnice, in z vednostjo prečastitega stoljnega kapitlja, za Alojzijevišče plodonosno naloži. Na noben način pa ne sme od nje kaj porabiti za tekoče stroške Alojzijevišča; pač pa se smejo v ta namen potrositi obresti, kar jih daje zapuščina, kakor tudi, kar jih daje drugo ustanovno premoženje. Tudi drugi dohodki zavodovi, ki se ne vplačajo izrecno kot dohodki ustanovne glavnice, smejo se trošiti za hrano in odgojo v zavod vsprejetih gojencev, kakor tudi za druge potrebščine odgojilnice, po načelih, katera sem razodel v gori omenjeni tiskani okrožnici. Vsako leto pa naj škof ali njegov namestnik s posebno

okrožnico, kakor sem jaz storil vsako leto, na koncu šolskega leta, o katerem je dati račun, naznani duhovščini, kako se je upravljalo premoženje, kakšno je stanje tega duhovskega škofijskega zavoda, ali pa naj objavi vsaj doneske, ki so se nabrali tisto leto in kako da so se porabili. To naj dela vsaj tako dolgo, dokler zavod ne more pogrešati vsakoletnih, prostovoljnih doneskov gg. duhovnikov. Sicer pa nalagam Alojzijevišču kot svojemu dediču samo to, da opravi duhovni predstojnik v domači kapeli vpričo vseh gojencev vsako leto na moj smrtni dan, ali, v slučaju kake zapreke, dan prej ali dan pozneje, slovesno peto črno mašo za pokoj moje duše.

§ 26. Štel sem si v dolžnost, rojake svoje, ki težko pričakujejo nemško-slovenskega in slovensko-nemškega slovarja, s tem razveseliti, da založim to delo. Prvi del, dva debela zvezka v 8°, bode bržkone že letos natisnen. — Odločil sem se tudi, opazujoč, koliko je napredoval slovenski jezik v malo desetletjih, izdati na novo v šestih zvezkih vel. 8° slovensko sveto pismo starega in novega zakona. Štirje zvezki se bodo natisnili že letos. Kar sem za obe deli že imel stroškov, izvedela bodeta gg. izvrševalca zadnje volje iz računov, katere najdeta na moji mizi, pri kateri pišem. Če bi prej umrl, kakor bosta ti deli, po katerih deželani tako zelo hrepené, dovršeni, nalagam Alojzijevišču, svojemu dediču, da poplača iz dedščine vse stroške za obe deli; saj je upati, da se bodo vsled nižje doli pristavljene določbe zavodu polagoma povrnil. Da pa se ne bode natisek teh knjig prav nič oviral, pooblašчам s tem gg. izvrševalca zadnje volje, da smeta, še preden se bode zapuščina prisodila dediču iz nje od časa do časa izplačevati vse stroške za tisek in papir. Ob enem prosim svojega naslednika na ško-

fovski stolici ali pa kapiteljskega vikarija, da naj ima od moje zapuščine, katero je vsprejel za Alojzijevišče, pripravljene vedno toliko gotovine, da se bodo mogli vsigdar pravočasno poplačati stroški za natisek in razni drugi stroški. Ker slovar s tem v lastnino prepuščam Alojzijevišču, novo slovensko sveto pismo pa prečastitemu konzistoriju za zalogo, ki je bila že prej in je namenjena za izdajo sv. pisma, naj pripada skupiček teh dveh novih del — prodajo naj vedno oskrbuje ordinarijatna pisarna — Alojzijevišču; in sicer naj pripada skupiček slovarjev ves in vsegdar Alojzijevišču; skupiček iz prodaje svetega pisma pa samo tako dolgo, da se povrnejo stroški, kateri se bodo za natisek sv. pisma izdali iz moje zapuščine; nadaljni skupiček, oziroma dobiček od novega svetega pisma pa naj pripada staremu svetopisemskemu zakladu. Ves denar pa, ki bo polagoma pripal Alojzijevišču iz skupička teh knjig, se ne sme porabiti za tekoče stroške zavodove, ampak naj se hrani, da se svojedobno obrestinosno naloži.

§ 27. Kadar se bode iz moje zapuščine Alojzijevišču pripadajoče premoženje prisodilo temu duhovskemu vzgajališču, obrestinosno se naložilo in dobro zavarovalo, naj dá moj naslednik na škofovski stolici napraviti zakonito ustanovno pismo o tej po meni osnovani mladeniščnici (Collegium Aloysianum) na podlagi določil, katera sem objavil v gori omenjenem tiskanem oklicu z dné 29. sept. 1846. Navedejo naj se natančno tudi sem spadajoča določila pričujočega testamenta, zlasti §§ 24 in 25, in vse ustanovno premoženje Alojzijevišča. Sem spada poslopje, katero sem jaz zavodu daroval in z vsem potrebnim oskrbel, opisano v tiskani okrožnici in gori v § 24., in stranska poslopja ter vrt, — moja na Alojzijevišče že pripisana, tudi že gori

omenjena ustanovna glavnica, — glavnice, darovane od drugih dobrotnikov, ki so tudi že obrestinosno naložene in ki so označene v vsakoletnih tiskanih razglasih ordinarijatovih, — doneski ali ustanovne glavnice, ki se bodo še nabrale do onega časa, da se bode napravilo ustanovno pismo, in ki so namenjene, da se obrestinosno naložé, — konečno moja po tem testamentu Alojzije-
višču pripadajoča zapuščina, ali kar bodem morda še pred smrtjo podaril zavodu. Moj naslednik naj se v ustanovnem pismu zaveže za-se in za vse svoje naslednike, da se bode natančno ravnal po določitih te moje ustanove, da jo bode skrbno varoval vsakega tujega vpliva, da bode dal vsako premembo ustanovne glavnice na ustanovnem pismu dodanem listu zaznamenovati, kakor tudi natančno izkazati, kako se bode ustanovna glavnica od časa do časa polagoma množila, da bode vsakokratno stanje ustanovne glavnice alojzijeviške vselej popolnoma razvidno.

— — — — —

~~~~~

3. Darovi.

Alojzijevišče je, kakor se vidi iz dokumentov, ki sta natisnjena pod št. 1. in 2., velikodušna ustanova knezoškofa **Antona Alojzija Wolf-a**. Kupil je najprvo hišo za 22.000 gld. v srebru ter jo priredil z novimi stroški za mladenišnico. Potem pa je prizidal hiši novo poslopje, t. j. večji, zapadni del sedanjega poslopja s spalnicami, s kapelo in obednico. Za vso hišo je oskrbel škof sam potrebnega pohištva in raznega orodja za 60 gojencev.

Še pri življenju je Anton Alojzij daroval za zavodovo glavnico 20.000 gld.

Podredovalo je Alojzijevišče za ustanoviteljem, ki je umrl 7. febr. 1859, krog 45.000 gld. Z dedščino pa je sprejelo tudi dolžnost, oskrbeti natisek slovensko nemškega slovarja, ki se je srečno dovršil l. 1895.

Prav zdato pa so blago škofovo ustanovo podpirali tudi gg. duhovniki cele škofije. Dvakrat na leto je krožila nabiralna pôla od župnišča do župnišča. Nabralo se je tem potem tekom let najmanj 75.000 gld. Večji del teh zbirk se je sproti porabil za hrano gojencev. Le oni darovi, katere so darovalci izrecno namenili za glavnico, so se tej pripisali.

V naslednjih izkazih priobčujemo nekaj *a)* daril in *b)* volil, katera posamič dosegaajo ali presegajo svoto 100 gld. Izkaz *c)* svedoči o A. Strohenovi zapuščini. V *d)* izkazu pa podajemo seštete svote, ki so se nabrale v manjših doneskih po posameznih dekanijah.

a) Darila:

<i>Metelko Frančišek</i> c. kr. prof v Ljubljani .	630 gld.
<i>Šlakar Janez</i> , c. k. vodja v Ljubljani . .	1300 »
<i>Poklukar Janez</i> , nunski spovednik v Ljubljani	110 »
<i>Gaber Lovro</i> , posestnik v Stari Loki . . .	100 »
<i>Scheuchénstuel pl Edvard</i> , c. k. koncipist .	50 »
<i>Zupan Jurij</i> , kanonik v Ljubljani	750 »
<i>Globočnik Jožef</i> , c. k. gimnazijski katehet v Ljubljani	300 »
<i>Kušar Gregor</i> , nunski spovednik v Loki .	236 »
<i>Hrovat Frančišek</i> , mestni župnik v Ljubljani	200 »
in stensko uro, vredno krog 60 gld., ki še sedaj prav dobro služi kot hišna ura.	
<i>Rubessa Jožef</i> , župnik v Vremah	200 »
<i>Zorn Karol</i> , stolni dekan v Ljubljani . .	1500 »
in precej kapeline oprave.	

<i>Jenoh Martin</i> , župnik na Sv. Gori . . .	100 gld.
<i>Černe Martin</i> , upokojeni župnik lavantinske škofije	300 »
<i>Dr. Widmer Jernej</i> , knezoškof	300 »
<i>Volc Jurij</i> , kanonik v Ljubljani	100 »
Neimenovan duhovnik	3000 »
Neimenovan dobrotnik	2000 dol.
Neimenovan dobrotnik l. 1895	4000 gld.

b) Volila.

Zapustili so Alojzijevišču p. i. gg.:

<i>Kramar Jožef</i>	400 gld.
<i>Stare Anton</i> , defic.	200 »
<i>Burger Luka</i> , stolni prošt v Ljubljani . .	1100 »
<i>Jenko Jožef</i> , korar v Novem mestu . . .	300 »
<i>Vrtovec Matija</i> , vikar v Št. Vidu pri Vipavi	500 »
<i>Jugovic Ignacij</i> , korar v Novem mestu . .	300 »
<i>Fik Jožef</i> , župnik y Selcih	138 »
<i>Kek Jožef</i> , častni kanonik in kn. šk. kancelar v Ljubljani	500 »
<i>Keršič Gregor</i> , defic. v Radomljah . . .	100 »
<i>Zupin Janez</i> , župnik v Št. Ruprtu . . .	200 »
<i>Leben Valentin</i> , kapelan v Dobu	100 »
<i>Janežič Leopold</i> , župnik v Predosljih . .	610 »
<i>Svetin Andrej</i> , dekan v Leskovcu	287 »
<i>Blaznik Blaž</i> , župnik v Naklem	100 »
<i>Črnivec Janez</i> , župnik v Dobrnčah . . .	100 »
<i>Petsche Jurij</i> , župnik v Polomu	1300 »
<i>Kos Anton</i> , stolni prošt v Ljubljani . . .	100 »
<i>Eržen Janez</i> , kurat na Gočah	230 »
<i>Rozman Jožef</i> , dekan v Trebnjem	426 »
<i>Novak Janez</i> , kanonik v Ljubljani	1910 »
<i>Zupin Jožef</i> , župnik na Črnučah	100 »

Kopitar Mihael, duhovnik . . . . . 2000 gld.
Volc Jurij, stolni dekan v Ljubljani . . . . 500 „
 s pogojem, da se zanj opravi na sv. Jurija
 dan ali v bližini tega praznika v alojzi-
 jeviški kapeli tiha sv. maša.

c) *Anton Strohenova zapuščina.*

Bivši leskovški župnik in dekan, častni kanonik novomeškega kuratnega kapitlja *Anton Strohen* († 23. dec. 1857 v Novem mestu), je postavil v § 11. svoje oporoke z dné 20. maja l. 1851 Alojzijevišče glavnim dedičem svojega premoženja. Zapuščina je znašala po odbitku vseh volil 7154 gld. 10 kr. Izgovoril si je v Alojzijeviški kapeli vsako leto jedno slovesno črno sv. mašo v dan 17. jan. zase, za svoje stariše in sorodnike. Če pride 17. dan jan. na nedeljo, je opraviti črna maša prejšnji ali naslednji dan. V slučaju, da bi Alojzijevišče iz katerega koli vzroka prenehalo, mora se zapuščina razdeliti med ubožna zaklada leskovški in boštanjski. Radi tega se to premoženje upravlja samo zase, ločeno od drugega alojzijeviškega premoženja.

d) *Zbirke po dekanijah*

Št.	Ime dekanije	Od leta do leta	gld.	kr.
1.	Ljubljana, mesto	1846—1868	1502	65
2.	Ljubljana, okolica	1846—1880	4193	16
3.	Cirknica	1846—1866	1421	36
4.	Gottschee (Kočevje)	1846—1863	941	42

Št.	Ime dekanije	Od leta do leta	gld.	kr.
5.	Idrija	1846—1866	1447	92
6.	Kamnik	1846—1864	2105	15
7.	Kranj	1846—1873	5030	39
8.	Leskovec	1846—1874	3532	31
9.	Litija	1846—1870	1353	38
10.	Loka	1846—1870	2293	15
11.	Moravče	1846—1870	1936	43
12.	Novo mesto	1846—1872	3411	17
13.	Postojna	1846—1872	1851	75
14.	Radoljica	1846—1873	3259	33
15.	Ribnica	1846—1872	2134	25
16.	Semič	1846—1867	1208	55
17.	Šmarije	1846—1868	1970	38
18.	Trebnje (z Žužemberkom)	1846—1861	2747	17
19.	Trnovo	1846—1862	1178	30
20.	Vipava	1846—1868	1064	58
21.	Vrhnika	1846—1865	1753	34

4. Schiffersteinova ustanova.

Jožef Anton plem. Schiffer, rojen v Kranju dné 27. apr. l. 1677, kanonik in dekan ljubljanski, nazadnje župnik in prošt v mestu Laa na Nižjem Avstrijskem, † 27. septembra l. 1756, je sklenil s pismom z dné 12. marca 1756, poslanim tedanjemu ljubljanskemu knezoškofu Ernstu grofu Attems, napraviti s svojim premoženjem ustanovo za ljubljanske semeniščnike, da bi njegova fara Mengeš in pa njegov kanonikat imela na izbiro vedno dobro izučenih in pobožnih duhovnikov. Izvršila se je ustanova še le po njegovi smrti, ko so njegovi dediči izplačali semenišču ljubljanskemu 36.000 gld. Popolno se je uravnala ustanova še le l. 1847. Pravico do nje imajo ustanoviteljevi sorodniki ali pa v Kranju rojeni semeniščniki. Ustanovo je višja duhovska in deželjska oblast s pritrditvijo presvetlega cesarja l. 1892 v toliko spremenila, da so se zasnovale med drugim tudi štiri ustanove za Alojznike, vsaka po 300 gld., od katerih prejema dotični Alojznik na roko po 70 gld. na leto. Pravico do alojzijeviške Schiffersteinove ustanove imajo najprvo sorodniki, potem v Kranju rojeni Alojzniki, in če takih ni, drugi revni in posebno vzgledni Alojzniki, ki nemotljivo kažejo, da bodo kedaj postali dobri duhovniki. Ustanova se oddaja nesorodnikom samo za jedno leto. Do sedaj so uživali to ustanovo:

1. *Zaplotnik Ignacij* iz Gorič, sorodnik.
2. *Debevec Ivan* iz Postojne.
3. *Rebol Francišek* iz Preddvora.
4. *Koritnik Anton* iz Polhovega Gradca.
5. *Lah Lovro* iz Komende.
6. *Kržišnik Jurij* iz Poljan.
7. *Pengov Francišek* iz Št. Jakoba ob Savi.

- 8 *Ocepek Jožef* iz Št. Lamberta.
9. *Juvan Ivan* iz Šmartna pod Šmarno goro.
10. *Sever Frančišek* iz Škofje Loke.
11. *Pečarič Martin* iz Metlike.

5. Thalnitscherjeva ustanova.

Janez Anton Thalnitscher pl. Thalberg (Dolničar), stoljni dekan ljubljanski, umrl 53 let star 19. aprila leta 1714., je odločil v zadnji volji z dné 15. novembra l. 1713. 2000 gld. a. v. za ustanovo, oziroma oskrbljenje jednega gojenca v tedanji mladenišnici »Collegium Carolinum« (sedanje semeniško poslopje). Če bi pa glavnega dediča, brata Janeza Gregorja Thalnitscher pl. Thalberg, jedini sin Jožef umrl brez otrok, kar se je res zgodilo, ali če bi vstopil v samostan, podeduje vse premoženje imenovana mladenišnica za ustanove. Pravico do njih imajo najprvo sorodniki, potomci treh ustanoviteljevih sestrâ, le če teh ni, drugi gojenci.*)

*) 4. Pro fundando alumnatu uno in neoseminario episcopali, quod nunc sub directione mea construitur, investiantur in securo loco duo millia florenorum mon. germ. horumque census pro victu et amictu unius alumni perpetuo eidem seminario seu collegio alumnorum episcopalium cedat; ius vero praesentandi idoneum alumnum competat eidem germano meo eiusdemque descenditibus in perpetuum; his vero non exstantibus competat ius activae praesentationis huius alumni Thalnitscheriani R^{mo}. Capitulo sub hac restrictione, quod exstantibus idoneis pro alumnatu ex descendencia sororum mearum tales negligi non valeant, sed omnibus aliis praeferri.

5. In casu quo Josephus, nepos meus, absque haerede suo ex hac vita decederet, sine prole legitima moreretur, aut in religione quacumque professionem emitteret, eidem substituo in omnibus a me recipiendis bonis haeredem seminarium episcopale seu Collegium Carolinum, ita, ut haec mea bona totaque haereditas pro tali casu

Po visokem ministerskem odloku z dné 4. junija 1863, št. 7219, je te ustanove sedaj šest mest. Pravico do nje imajo sorodniki (potomci treh Dolničarjevih sestrâ); če teh ni, pa gojenci knezoškofijskega Alojzijevišča v Ljubljani.

Štipendisti morajo po § 7. zadnje volje moliti za ustanovitelja vsak dan med sv. mašo *Očenaš* pa *Češčeno Marijo* in v soboto povrh še antifono *Češčena bodi Kraljica* z molitvijo. Ko pa postanejo mašniki, morajo opravi-
viti za dušni pokoj ustanoviteljev vsak mesec jedno sv. mašo.

Do sedaj so uživali to ustanovo — kolikor je moglo vodstvo dognati — naslednji alojzijeviški gojenci :

Leskovec Lovro iz Hotedršice.

Kulavic Janez iz Podgrada.

Kogej Ferdinand iz Idrije.

Lesar Jožef iz Ribnice.

Vrančič Ignacij iz Moravč.

Tavčar Janez iz Stare Oselice.

Kržič Anton iz Rakitne.

per modum fidei commissi reservari praedicto seminario seu Collegio Carolino debeat, et subsecuto eventu pro qualitate et quota bonorum plures alumnatus fundari, quorum alumnatum ius activae praesentationis tali in casu pariter obtineat Rmum. Capitulum Labacense; ius passivae promotionis vero reservatum sit descendantibus ex tribus meis sororibus, si qui exstiterint idonei pro eodem alumnatu instantes.

7. Alumnus ut supra sub 4to a me fundatus uti et alii sub 5to eventualiter fundati, si quando effective fundatione mea frui fuerint, teneantur quotidie pro refrigerio animae meae devote recitare sub missae sacrificio quinquies Pater et Ave Maria, ac singulis sabbatinis diebus his superaddere orationem antiph. Salve Regina, et si quando eos contigerit ad sacerdotium promoveri, singulis mensibus pro anima mea teneantur legere unam missam, quoad vixerint.

Marinko Jožef z Dobrove.
Kladva Janez iz Zaspā.
Klopčič Franc iz Čemšenika.
Normali Janez iz Višnje gore.
Avsenik Janez iz Žapuž pri Lescāh.
Škofic Jožef iz Mirne peči.
Strobel Ludovik iz Štange.
Bartol Marko iz Sodražice.
Lavrič Jožef iz Žužemberka.
Mantuani Jožef iz Ljubljane.
Adamič Andrej s Krke.
Perne Francišek s Trstenika.
Rajčevič Francišek s Trate.
Novak Matija iz Podzemlja.
Pešec Francišek z Iga.
Stroj Alojzij z Dobrave pri Kropi.
Nadrah Ignacij iz Zatičine.
Pečjak Gregor iz Hinj.
Čadež Anton s Trate.
Bleiveis Francišek iz Naklega.
Preželj Luka iz Bohinjske Bistrice.
Legat Evgen iz Zagorja na Notr.
Ahačič Matej iz Tržiča.
Kostelec Martin iz Metlike.
Šarabon Vincencij iz Tržiča.
Podbevšek Jernej z Vranje peči.

6. Domača učilnica.

Kakor je sedaj uravnano Alojzijevišče, ustreza le na pol zahtevi zbora tridenškega (Sess. XXIII. c. 18. de reform.) in členu XVIII. avstrijskega konkordota, podpisanega na Dunaju dné 18. avgusta 1855 in potrjenega

ravno tam 25. sept. 1855. Ne smemo se torej čuditi, da je opominjal papež Pij IX. v apost. pismu z dné 17. marca 1856 avstrijske škofo, naj si osnujejo semenišča v smislu citovanih določb, ali naj obstoječa bogoslovska semenišča in mladeniščnice tako spopolné, da bodo ustrezala cerkvenim zahtevam. Tej želji rimske stolice je hotel prevzv. vladika Anton Alojzij takoj ustreči in navdušeni tedanji vodja Alojzijevišča, kan. dr. Janez Zl. Pogačar, je v kratkem času vse potrebno uredil, da se je mogla pričeti d o m a č a š o l a za drugošolce že s šolskim letom 1856/7.

Obiskovalo je domačo učilnico 14 na drugem mestu izkazanih dijakov.

Prihodnjega šolskega leta 1857/8 so se doma podučevali drugo- in tretješolci.

Podučevali so v šolskem letu 1856/7 drugošolce hišni predstojniki.

Šolskega leta 1857/8 sò v II. in III. razredu domače učilnice podučevali: Vodja, kanonik dr. J. P o g a č a r 14 ur; prefekt, gosp. Jurij Grabnar 12 ur; prefekt, gosp. Anton Košmerl 14 ur; bogoslovec, g. Gregor Kemperle, ki je bil v prejšnjem šolskem letu dostal zrelostno poskušnjo s posebno odliko, 6 ur; sedmošolec Janez Kulavice 6 ur in sedmošolec Leopold Klinar 6 ur.

Konec šolskega leta 1858 je prenehala domača učilnica. Drugo- in tretješolci so napravili na javni gimnaziji skušnje in vstopili tam prihodnje šolsko leto 1858/9 kot javni učenci.

Tedaj je tudi odstopil od vodstva dr. Jan. Zl. P o g a č a r in na njegovo mesto je prišel kanonik Jurij Volc.

Poskus z domačo učilnico se takrat ni obnesel. Škoda! Če pa je bila potrebna že tistikrat, kaj naj po-

rečem šele o današnjih razmerah? — Domača — katoliška gimnazija — bodi naš bojni klic! Ni nemogoča, če le hočemo. Zato na delo!

7. Knjižnica.

Pri učenju pomaga Alojznikom mnogo tudi knjižnica, ki šteje sedaj 3751 del v 7541 snopičih. Med temi je slovenskih: 1007 del v 1745 snopičih,

nemških: 2059 » » 4652 »

latinskih: 207 » » 395 »

grških: 319 » » 449 »

Francoskih, italijanskih, angleških in španjskih del je v knjižnici 159 v 300 snopičih.

Večino knjig so tekom let darovali naslednji p. i. dobrotniki:

Šlakar Janez, vodja v Ljubljani.

Volc Jurij, sem. spir. v Ljubljani.

Dolinar Luka, župnik v Sp. Tuhinju.

Kušar Gregor, nunski spovednik v Loki.

Grabnar Jurij, alojzijeviski vodja.

Bononi Jožef, kapelan v Št. Vidu nad Ljubljano.

Costa Henrik, c. k. uradnik v Ljubljani.

Globočnik Jožef, gimn. katehet v Ljubljani.

Jeran Luka, kapelan v Horjulu.

Dr. Jan. Zl. Pogačar, prof. in vodja v Ljubljani.

Dr. Gregor Tušar, alojzijeviski prefekt.

Slomšek Anton Martin, lavant. knezoškof.

Poklukar Jožef, kanonik v Ljubljani.

Dr. Andrej Gollmayer, častni kanonik in minist. svetovavec na Dunaju.

Dr. Jernej Vidmar, častni kanonik in vodja na Dunaju.

- P. Hermann Venedig*, prof. v Št. Pavlu na Kor.
Urbas Anton, kuratni benef. na Goričici.
Köstl Gustav, mestni kapelan v Idriji.
Lesar Anton, kn.-šk. kapelan v Ljubljani.
Primic I., c. k. dvorni kapelan na Dunaju.
Hicinger Peter, župnik v Podlipi.
Matek Jurij, kapelan v Kranjski gori.
Kahl Henrik, župnik v Kropi.
Zamejic Andrej, katehet v Ljubljani.
Dr. Matija Leben, prof. bogoslovja v Ljubljani.
Jeriha Matija, alojzijeviški prefekt.
Košmerl Anton, alojzijeviški prefekt.
Pauker Tomaž, pl. *Glanfeld*, c. k. namestniški svetovavec.
Zupan Tomo, alojzijeviški vodja.
Dr. Perne Francišek, alojzijeviški prefekt.
Dr. Janez Svetina, alojzijeviški prefekt idr.

8. Poduk v glasbi in petju.

Prav od začetka zavoda so se gojenci pridno urili v glasbi in petju. Podučeval jih je prva leta Filip Jakob Rechfeld, c. k. gimn. profesor. V petju je nekoliko pomagal tudi stoljni zakristan gospod Gregor Rihar. Učitelj petja l. 1857 in 1858 je bil g. Kamilo Mašek.

Več let so potem oskrbovali poduk v petju nekateri gojenci, tako: Janez Germ, Luka Hiti, Ign. Böhm, Gregor Kemperle, bogoslovec Blaž Lenček. Leta 1861/2 je podučeval v petju gosp. prefekt Janez Gnjezda.

Od leta 1862 je vodil poduk v glasbi in petju A. Nedved; in od l. 1869 ga vodi gosp. profesor Anton Förster, stoljni kapelnik, v 5 urah na teden.

Vodstvo, pomneč, da je glasba velikega vzgojslovnega pomena in da se Alojzniki pripravljajo na vzvišeni duhovski stan, kateri naj širi slavo božjo tudi s petjem in glasbo, je ta poduk vsikdar pospeševalo. Skrbelo je za učitelje, skrbelo marno tudi za glasbeno orodje.

Najprvo je bil posodil, potem pa daroval glasovir gosp. šolski vodja Jan. Šlakar.

Drugi glasovir je daroval gospod vodja dr. Janez Zl. Pogačar; stal je 210 gld.

Čast. gosp. župnik Jožef Bononi je daroval fis-harmoniko.

Harmonij je kupil gospod vodja dr. Jan. Gogala za 400 gld., 200 gld. je dala hiša, po 100 gld. pa gospod vodja in gosp. prefekt Janez Gnjezda. L. 1894 se je kupil novi glasovir za 622 gld., 323 gld. je bil nabral zanj vodja T. Zupan. Ostanek je oskrbel vodja dr. Jos. Lesar.

Naj imenujem samo nekaj gg. duhovnikov, ki so si pridobili glasbeno znanje v Alojzijevišču, n. pr.: Janez Germ, L. Hiti, Jan. Gnjezda, Leop. Klinar, Jos. Belar, Gr. Jakelj, Fr. Kunstelj, Mart. Poč, Jak. Aljaž, Ivan in Val. Aljančič, Ant. Kržič, Jan. Tavčar, A. Trepal, Jožet Lavtižar, A. Karlin, Mih. Arko, Ant. Lesjak, Fr. Bernik.

9. Kapela.

Kapelo je blagoslovil 10. oktobra 1847 kanonik in stoljni župnik preč. gosp. Karol Zorn. Pri tej priliki ji je podaril en Missale Romanum pa en Missale defunctorum. Drugi Missale je dar preč. gosp. Jožefa Bononija, župnika v Zg. Tuhinju. — Gosp. Anton Samassa je podaril hiši štiri zvončke za rabo v hiši in v kapeli.

Razun tega pa šest lepih svečnikov, 55 funtov težkih, s pogojem, da se vrnejo njemu ali njegovemu nasledniku, če bi se drugi naročili za kapelo.

Čč. gg. Uršulinke v Ljubljani so same napravile in podarile kapeli štiri altarne blazinice; čč. gg. Uršulinke v Loki pa lepo vezen velum za ciborij; drug velum za ciborij je daroval stoljni dekan Karol Zorn.

Orglje na koru s štirimi spremenimi so delo gospoda Frančiška Goršiča l. 1866; stale so 400 gld.

Sedanji kameniti altar v romanskem slogu je izdelal l. 1873 po načrtih gospoda prefekta Jožefa Smrekarja gosp. Vurnik st. v Radovljici. Kipa sv. Alojzija in svetega Frančiška Saleškega sta iz roke † podobarja Zajca. Altarna slika (Kristus na križu) je delo mojstra Plank-a. — Prejšnja altarna slika al' fresco na steni — tudi podoba križanega Jezusa — je bila Langusova. Ravno tistikrat so se bila vstavila tudi nova okna iz slikanega stekla iz tovarne g. Adalberta Neuhauser v Innsbrucku. Vse je daroval neki neznan dobrotnik po vodji dr. Janezu Gogala.

Ker so bila barvana okna za to kapelo pretemna, nadomestila so se pod vodjem Zupanom z navadnimi prozornimi. Romanska, dobro pozlačena svetilka za večno luč je dar gg. vodje dr. Gogala in prefekta Janeza Gnjezda. Naredil jo je zlatar M. Schreiner l. 1876 za 200 gld.

Ker se je l. 1894 uravnalo, da hodijo gojenci doma k sv. spovedi, dal je napraviti vodja dr. Lesar novo spovednico pri mizarskem mojstru gosp. I. Doganu v Ljubljani

10. Eksercicije za duhovnike.

Velike pomembe za napredek v dušnem življenju vsakega kristijana, posebej pa še duhovnika, so duhovne vaje. Nepozabni vladika Anton Alojzij Wolf je obračal tudi na to sredstvo duhovniškega napredka pozorno svoje oko. S tiskano okrožnico z dné 4. junija 1852 prvič povabi duhovnike svoje škofije, naj se udeležé duhovnih vaj, ki so se imele obhajati od 23. do 27. avg. 1852. l. v alojzijeviski kapeli. S kakšnim veseljem so gg. duhovniki vsprejeli to povabilo, pričaj število 150 udeležencev! Komur so znani prostori, takoj ume, da niso mogli biti vsi poslušavci v kapeli; veliko jih je moralo stati v veži. Vodil je te prve duhovne vaje, kakor tudi druge od 22. do 26. avgusta prihodnjega leta, prior in generalni komisar bosih karmelitov pri Mariji Snežnici v Gradcu, P. Dominik Sartory.

L. 1854. je vodil duhovne vaje od 21. do 25. avg. P. Serapion Wenzel O. Carm., ker je bil P. Sartory bolan.

L. 1855. radi kolere ni bilo duhovnih vaj, dasi so bile že napovedane, pač pa l. 1856. od 25. do 29. avg.

L. 1858. je vodil duhovne vaje od 30. avgusta do 3. septembra P. Janez Nep. Stöger T. J.

Voditelji poznejših duhovnih vaj so bili iz raznih redov, tako n. pr. P. Luka a. S. Theresia O. Carm., P. Henrik Suso Denifle O. Praed. V zadnjih letih so prihajali redovito čč. oo. Tovarištva Jezusovega, n. pr. P. Maks Klinkowstroem, P. Hugon Hurter, P. Viktor Kolb, P. A. Forstner i. dr.

Potrebna namizna priprava se je do l. 1872. izposajala. Tega leta pa je vodja dr. Janez Gogala napravil za 1000 gld. potrebnih rečij, ki dobro služijo še dandanes.

11. Vodstvo.

a) V o d j e.

1. **Dr. Pogačar Janez Zlat.**, kanonik i. dr. 1846.—1858.
2. **Volc Jurij**, kanonik i. dr. . . . . 1858.—1861.
3. **Grabnar Jurij** . . . . . 1861.—1862.
4. **Dr. Gogala Janez**, katehet c. k. gimn. idr. 1862.—1881.
5. **Zupan Tomo**, profesor c. k. gimn. idr. 1881.—1893.
6. **Dr. Lesar Josip**, prof. bogoslovja idr. od l. 1893.

b) P r e f e k t i.

1. **Dr. Tušar Gregor** . . . . . 1846.—1849.
2. **Hočevan Josip** . . . . . 1849.—1852.
3. **Grabnar Jurij** . . . . . 1852.—1861.
4. **Jeriha Matija** . . . . . 1852.—1857.
5. **Košmerl Anton** . . . . . 1857.—1858.
6. **Rehn Emanuvel** . . . . . 1858.—1859.
7. **Jereb Matej**, klerik, začasno . . . 1859.—1860.
8. **Zagorjan Henrik**, klerik, začasno . . 1859.—1860.
9. **Bonač Janez** . . . . . 1860.—1862.
10. **Gnjezda Janez**, nam. gimn. učitelj . . 1860.—1881.
11. **Zupan Tomo**, nam. gimn. učitelj . . 1862.—1868.
12. **Smrekar Josip** . . . . . 1868.—1876.
13. **Dolinar Anton** . . . . . 1876.—1879.
14. **Merčun Rok** . . . . . 1879.—1882.
15. **Dr. Svetina Janez**, katehet c. k. gimn. 1881.—1894.
16. **Krek Frančišek**, semen. duhovnik . . 1882.—1883.
17. **Dr. Perne Frančišek** . . . . . 1888.—1892.
18. **Dr. Karlin Andr.**, nam. gimn. veroučitelj 1892.—1894.
19. **Dr. Debevec Josip** . . . . . od l. 1894.

c) S p i r i t u a l i n p r e f e k t.

1. **Renier Janez Nep.** . . . . . od l. 1893.

12. Alojzniki.

L. 1846./7.

(I. modrosl., II. hum., IV., III. in II. gr.)

Debeli tisek pomeni, da je postal dotični duhovnik.

1. Svetec Luka, Podgorje pri Kamniku.
2. **Hoffer Karol**, Št. Rupert.
3. Semrajec Janez, Tomačevo.
4. **Marn Jožef**, Štanga.
5. **Čebašek Boštijan**, Smlednik.
6. **Rogač Jožef**, Zagradec.
7. **Voglar Janez**, Naklo.
8. **Drašler Jožef**, Borovnica.
9. Globočnik Gašpar, Št. Jurij.
10. Jekovec Jožef, Št. Jurij pri Kranju.
11. **Judnič Janez**, Semič.
12. **Kapus Lovro**, Kamnik.
13. Kogovšek Matija, Št. Vid pri Ljubljani.
14. **Košmerl Anton**, Loški potok.
15. **Lah Valentin**, Komenda.
16. Levstik Frančišek, Lašče.
17. Pestotnik Janez, Blagovica.
18. Pintar Gašpar, Javorje.
19. Pintar Janez, Kranjska gora.
20. Šetina Primož, Dovje.
21. **Schlegel Janez**, Tržič.
22. **Šust Janez**, Stara Loka.
23. **Tavčar Frančišek**, Poljane.

Skupaj 23. Od teh je postalo duhovnikov 13.

L. 1847./8.

(II. in I. modr., II. in I. hum., IV., III., II. gr.)

24. Bahar Janez, Škocijan pri Dobravi.
25. **Božič Janez**, Lesce.
26. **Frelih Matej**, Lozice.
27. **Jelenec Janez**, Prečina.
28. **Kogej Jožef**, Idrija.
29. **Urh Peter**, Tržič.
30. **Blaznik Jakob**, Selca.
31. **Gostiša Janez**, Idrija.
32. **Germ Janez**, Smlednik.
33. Gorjup Jožef, Slavina,
34. **Hiti Luka**, Sodrašica.
35. Mahnič Lovro, Unec.
36. Perko Karol, Žužemberk.
37. Žvegelj (Schwegel) Jožef, Gorje.

Skupaj 14. Od teh je postalo duhovnikov 9. Vseh: 32.

L. 1848./9.*(II. in I. modrosl., II. in I. hum., IV., III. in II. gr.)*

- 38. Kosmač Ferdinand, Javornik (Koroška Bela).
- 39. Aumann Kajetan, Ljubljana.
- 40. Velikajne Frančišek, Sp. Idrija.
- 41. **Hönigmann Peter**, Stara cerkev (Mitterdorf).
- 42. Otoničar Matej, Begunje pri Cirknici.
- 43. **Povše Martin**, Št. Jurij pod Kumom.
- 44. Stritar Jožef, Lašče.
- 45. Zupančič Frančišek, Idrija.

Skupaj 8. Od teh sta postala duhovnika 2. Vseh: 38.

L. 1849./50.*(VIII.—II. gimn.)*

- 46. **Böhm Ignacij**, Črmošnjice.
- 47. **Gnjezda Ivan**, Idrija.
- 48. **Zadnikar Blaž**, Dobrova.

Skupaj 3. Od teh so postali duhovniki 3. Vseh: 39.

L. 1850./1.*(VIII.—II. gimn.)*

- 49. **Kotnik Mihael**, Vrhnika.
- 50. **Rehn Emanuel**, Višnja gora.
- 51. Repič Janez, Idrija.
- 52. **Bonač Janez**, Topol pri Cirknici.
- 53. **Kemperle Gregor**, Selca,
- 54. **Molj Gustav**, Ljubljana.
- 55. **Janša Janez**, Horjul.
- 56. Kopše Anton, Wildalpen (Štaj.)
- 57. Martinak Jožef, Krk (Veglia).
- 58. Mencinger Janez, Boh. Bistr.

Skupaj 10. Od teh je postalo duhovnikov 6. Vseh: 41.

L. 1851./2.*(VIII.—II. gimn.)*

- 59. **Jakič Anton**, Lašče.
- 60. **Osenar Anton**, Mekine.
- 61. Merk Jožef, Planina.
- 62. Perne Jožef, Kranj.
- 63. **Šterbenec Jožef**, Stari Trg pri Poljanah.

- 64. Kos Anton, Idrija.
- 65. Lesar Jožef, Ribnica.
- 66. Merk Maksimilijan, Planina.
- 67. Weiss Jožef, Tržič.
- 68. Böhm Ferdinand, Črmošnjice.
- 69. Kopše Francišek, Wildalpen (Štaj.)
- 70. Martinak Eduvard, Idrija.
- 71. Pauker Avgust, Ljubljana.
- 72. Perko Julijan, Idrija
- 73. Zupan Tomaž, Breznica.

Skupaj 15. Od teh so postali duhovniki 4. Vseh: 52.

L. 1852./3.

(VIII.—II. gimn.)

- 74. Hochmayer Ubald, Novo Mesto.
- 75. Lazar Mihael, Čemšenik.
- 76. Pogačnik Ferdinand, Kranj.
- 77. Šporn Jožef, Mekine.
- 78. Vidmar Jožef, Rovte.
- 79. Belar Jožef, Idrija.
- 80. Gerčar Jožef, Krašnja.
- 81. Hoffer Aleksander, Št. Rupert.
- 82. Klinar Leopold, Tržič.
- 83. Križnar Friderik, Bled.
- 84. Kulavic Janez, Podgrad.
- 85. Richter Anton, Nesselthal (Koprivnik).
- 86. Žepič Andrej, Preddvor.
- 87. Cucek Francišek, Knežak.

Skupaj 14. Od teh je postalo duhovnikov 11. Vseh: 52.

L. 1853./4.

(VIII.—II. gimn.)

- 88. Kosec Jernej, Vodice.
- 89. Čeh Alojzij, Ajdovščina.
- 90. Mencinger Lovro, Bohinjska Bistrica.
- 91. Bole Martin, Slavina.
- 92. Jeglič Jožef, Podbrezje.
- 93. Ulčar Lovro, Kamnik.
- 94. Gross Jakob, Tržič.
- 95. Čadež Janez, Poljane.
- 96. Domicelj Janez, Zagorje na Notranjskem.
- 97. Gnjezda Anton, Idrija.
- 98. Hribar Anton, Zg. Tuhinj.
- 99. Klausner Ernest, Vipava.

100. Kožar Matija, Ribnica.
101. Krek Gregor, Javorje pri Poljanah.
102. Leskovec Lovro, Hotedršica.
103. **Osana Anton**, Razdrto.
104. Pogačnik Friderik, Tržič.
105. **Pretnar Janez**, Breznica.
106. **Tomelj Jakob**, Čemšenik.

Skupaj 19. Od teh je postalo duhovnikov 7. Vseh: 60.

L. 1854./5.

(VIII.—III. gimn.)

Na novo ni bil nikdo vsprejet. Vseh: 48.

L. 1855./6.

(VIII.—II. gimn.)

107. Lušin Arnold, Lvov (Galicija).
108. Matajec Frančišek, Ljubljana.
109. Rehn Aleksander, Žužemberk.
110. Terček Eduvard, Metlika.
111. **Jalen Simon**, Kranj.
112. **Legat Janez**, Naklo.
113. Lušin Evgen, Ljubljana.
114. Šmit Jožef, Radovljica.
115. Turek Ožbalt, Metlika.
116. Kilar Janez, Križe pri Tržiču.
117. Križnar Viktor, Radovljica.
118. Kromar Gustav, Ilir. Bistrica.
119. Legat Frančišek, Naklo.
120. Ogulin Oskar, Krško.

Skupaj 14. Od teh sta postala duhovnika 2. Vseh: 49.

L. 1856./7. *)

(VIII.—II. gimn.)

121. **Kunstelj Frančišek**, Radovljica.
122. Brezovar Jernej, Šmartno pri Litiji.
123. **Gerčar Janez**, Brdo.
124. **Grošelj Jakob**, Št. Vid pri Ljubljani.
125. Hafner Jakob, Škofja Loka.
126. Hočevar Janez, Nevlje.
127. Kotnik Anton, Vrhnika.

---

*) Št. 122—135 so obiskavali domačo učilnico. Prim. str. 36.

128. Kuralt Božidar, Ljubljana.
129. Levec Francišek, Dol.
130. Petrič Francišek, Beljak (Kor.).
131. Rehn Oton, Žužemberk.
132. Štempihar Janez, Št. Jurij pri Kranju.
133. Suhadolnik Janez, Borovnica.
134. Zupanec Emil, Dob (Črnelo).
135. **Trepal Anton**, Rovte.

Skupaj 15. Od teh so postali duhovniki 4. Vseh: 51.

L. 1857./8.*)

(VIII.—II. gimn.)

136. Dolenec Francišek, Poljane.
137. **Poč Martin**, Semič.
138. Alešovec Jakob, Vodice.
139. Dekleva Anton, Unec.
140. **Golob Janez**, Šmartin pri Kr.
141. Kemperle Pavel, Selca.
142. **Kopitar Janez**, Ljubljana.
143. Mevec Francišek, Borovnica.
144. **Pintbah Janez**, Radeče.
145. Polajner Janez, Kokra.
146. Schlegel Karol, Tržič.
147. Senčar Jakob, Vače.
148. Trček Francišek, Horjul.

Skupaj 13. Od teh so postali duhovniki 4. Vseh: 47.

L. 1858./9.

(VIII.—II. gimn.)

149. **Lenasi Anton**, Hrenovice.
150. Čepek Andrej, Postojina.
151. Langerholz Janez, St. Loka.
152. **Malovrh Gregor**, Poljane.
153. Narobe Janez, Mengeš.
154. Ogrinec Jožef, Kamnik.
155. **Skvarča Janez**, Št. Jošt nad Polh. Gradcem.
156. Verbič Janez, Zg. Hrušica.
157. **Volc Janez**, Kranjska gora.
158. Vovk Valentin, Spittal (Kor.).
159. Artelj Anton, Breznica.
160. **Jaklič Jurij**, Stara Cerkev (Mitterdorf).
161. Jarc Jožef, Preska.
162. Krištof Rudolf, Črnomelj.

---

*) Št. 136—148 so obiskavali domačo učilnico. Prim. str. 36.

163. **Lapajne Janez**, Vojsko.
164. **Majntinger Adalbert**, Trebnje.
165. **Marn Francišek**, Štanga.
166. **Matajec Ludovik**, Ljubljana.
167. **Papler Jakob**, Mošnje.
168. **Prijatelj Matija**, Lašče.
169. **Pezdič Janez**, Ljubno.
170. **Saje Mihael**, Prečina.
171. **Ullrich Ferdinand**, Bled (Grad).
172. **Ušeničnik Primož**, Poljane.
173. **Vidic Jožef**, Idrija.

Skupaj 25. Od teh je postalo duhovnikov 8. Vseh: 57.

L. 1859./60.

(VIII., VI. — II. gimn.)

174. **Jakelj Gregor**, Dovje.
175. **Jaklič Janez**, Stara Cerkev (Mitterdorf).
176. **Jurčič Jožef**, Krka.
177. **Kastelec Jožef**, Tržič.
178. **Perko Andrej**, Poljane.
179. **Ribnikar Anton**, Goriče.
180. **Aljaž Jakob**, Smlednik.
181. **Brulec Francišek**, Stopiče.
182. **Erjavec Janez**, Studenec (Brunndorf).
183. **Erjavec Leopold**, Idrija.
184. **Harmelj Adolf**, Idrija.
185. **Kogej Ferdinand**, Idrija.
186. **Legat Eduvard**, Višnja gora.
187. **Paternoster Jožef**, Kranj.
188. **Petrovčič Matej**, Cirknica.
189. **Petr Hugon**, Stari Trg (Schneeberg).
190. **Poljanec Janez**, Vojsko.
191. **Rom Jožef**, Kočevje.
192. **Schneller Ernest**, Brdo.
193. **Vrančič Ignacij**, Moravče.
194. **pl. Zuccato Peter**, Osegliano pri Gorici.
195. **Šlibar Gregor**, Dobrava pri Kropi.
196. **Kušar Alojzij**, Vrhnika.

Skupaj 23. Od teh je postalo duhovnikov 8. Vseh: 64.

L. 1860./1.

(VIII. — II. gimn.)

197. **Fabiani Vincencij**, Novo Mesto.
198. **Jamnik Tomaž**, Reteče.
199. **Klobus Valentin**, Poljane.
200. **Mazi Jožef**, Bloke.

201. Schiffrer Janez, Šmartin pri Kranju.
202. Baš Jakob, Zagorje ob Savi.
203. **Brezovar Janez**, Šmartno pri Litiji.
204. Celestina Jožef, Zagorje ob Savi.
205. **Dolenec Janez**, Poljane.
206. **Dolinar Anton**, Lučine.
207. **Hostnik Jožef**, Šmartno pri Litiji.
208. Kuralt Frančišek, Semič.
209. Pirc Janez, Velika vas pri Krškem.
210. Stanonik Janez, Škofja Loka.
211. Šusteršič Ludovik, Kostanjevica.
212. **Tavčar Janez**, Stara Oselica.
213. **Zbašnik Frančišek**, Dolenja vas pri Ribnici.
214. Zemec Jožef, Zidan most (Štaj.).

Skupaj 18. Od teh je postalo duhovnikov 8. Vseh: 62.

L. 1861./2.

(VIII.—II. gimn.)

215. Lokar Herman, Kranj.
216. Šivic Janez, Rakitna.
217. Gresselbauer Viktor, Ljubljana.
218. **Kržič Anton**, Rakitna.
219. **Pavlin Janez**, Podbrezje.
220. Ullrich Gabrijel, Bled (Grad).
221. Wind Frančišek, Ljubljana.

Skupaj 7. Od teh sta postala duhovnika 2. Vseh: 54.

L. 1862./3.

(VIII.—I. gimn.)

222. **Sitar Frančišek**, Toplice.
223. **Prijatelj Peter**, Ribnica.
224. **Kukelj Anton**, Ježica.
225. Šporn Gregor, Mekine.
226. **Erker Jožef**, Stara Cerkev (Mitterdorf).
227. **Jeglič Anton**, Begunje.
228. Legat Frančišek, Višnja gora.
229. Pretnar Valentin, Bohinjska Bistrica.
230. Resman Janez, Mošnje.
231. Schreiber Henrik, Dob.

Skupaj 10. Od teh je postalo duhovnikov 5. Vseh: 52.

L. 1863./4.

(VIII.—II. gimn.)

232. **Porenta Janez**, Žabnica.
233. **Aljančič Janez**, Križe p. Tržiču.
234. **Marinko Jožef**, Dobrova.

- 235. Vrančič Janez, Moravče.
- 236. Bogataj Jožef, Trata.
- 237. Jarc Janez, Preska.
- 238. **Kolar Matija**, Semič.
- 239. Mešutar Frančišek, Moste pod Ljubljano.
- 240. Petrič Jožef, Semič.
- 241. **Pipan Andrej**, Planina nad Vipavo.
- 242. Schmalz Emanuvel, Brdo.
- 243. Volkar Jakob, Motnik.

Skupaj 12. Od teh je postalo duhovnikov 5. Vseh: 53.

L. 1864./5.

(VIII.—II. gimn.)

- 244. Tavčar Gregor, Javorje.
- 245. **Ločnikar Frančišek**, Šmartin pri Kranju.
- 246. Gressel Karol, Trebnje.
- 247. Grošelj Jernej, Selca.
- 248. **Strupi Jakob**, Kranj.
- 249. **Svetina Janez**, Breznica.
- 250. Detela Frančišek, Moravče.
- 251. Janež Frančišek, Sodrašica.
- 252. Karlin Jožef, Stara Loka.
- 253. **Lavtižar Jožef**, Kranjska gora.
- 254. Rihar Janez, Polhov Gradec.
- 255. Šivic Anton, Mošnje.
- 256. Tavčar Janez, Poljane.
- 257. **Žlogar Anton**, Suhor.

Skupaj 14. Od teh je postalo duhovnikov 5. Vseh: 53.

L. 1865./6.

(VIII.—II. gimn.)

- 258. **Koenig Jurij**, Stari Log (Alttag).
- 259. Dobida Jožef, Radovljica.
- 260. **Možina Luka**, Javorje.
- 261. **Oblak Lovro**, Žiri.
- 262. Tonejec Matej, Gorje.
- 263. Kozjek Janez, Ljubljana.
- 264. **Perz Anton**, Polom (Ebenthal).
- 265. **Aljančič Valentin**, Križe pri Trziču.
- 266. Bregar Janez, Primskovo.
- 267. **Cerovšek Frančišek**, Šmarije.
- 268. Fajdiga Ignacij, Št. Vid pri Zatičini.
- 269. Jenko Janez, Mavčiče.
- 270. Knific Viljem, Novo Mesto.
- 271. Konschegg Lambert, Kamnik.

- 272. Novak Gustav, Zagorje.
- 273. Prosenec Mihael, Moravče.
- 274. **Resnik Jožef**, Blagovica.
- 275. Seršen Mihael, Komenda.
- 276. Vranič Jurij, Trebelno.
- 277. Žagar Nikolaj, Vinica.

Skupaj 20. Od teh je postalo duhovnikov 7. Vseh: 59.

L. 1866./7.

(VIII.—II. gimn.)

- 278. Mali Jožef, Tržič.
- 279. Šavnik Eduvard, Kranj.
- 280. **Šimenec Andrej**, Cerklje.
- 281. Štempihar Valentin, Št. Jurij pri Kranju.
- 282. Hostnik Martin, Šmartno pri Litiji.
- 283. Jurman Anton, Idrija.
- 284. Kavčič Janez, Idrija.
- 285. Markelj Janez, Št. Vid pri Zatičini.
- 286. Podjed Frančišek, Tunjice.

Skupaj 9. Od teh je postal duhovnik 1. Vseh: 59.

L. 1867./8.

(VIII.—I. gimn.)

- 287. **Bohinec Žiga**, Mokronog.
- 288. Gogala Frančišek, Kranj.
- 289. Gogala Ivan, Kranj.
- 290. Hribar Emil, Ljubljana.
- 291. Meršolj Frančišek, Radovljica.
- 292. Rekar Simon, Gorje.
- 293. Škraba Avgust, Brezovica.
- 294. Bregant Frančišek, Tržič.
- 295. Peruci Janez, Prem.
- 296. Milavec Jožef, Planina.
- 297. Mulej Martin, Boh. Bela.
- 298. **Nachtigall Frančišek**, Žužemberk.
- 299. Vilman Gašpar, Kor. Bela.
- 300. Pavlin Karol, Sv. Duh.

Skupaj 14. Od teh so postali duhovniki 3. Vseh: 61.

L. 1868./9.

(VIII.—II. gimn.)

- 301. **Lavtar Valentin**, Železniki.
- 302. **Brence Janez**, Lesce.
- 303. Grašič Peter, Naklo.
- 304. Zupanec Frančišek, Kranj.

- 305. Prücker Eduvard, Ljubljana.
- 306. **Koblar Anton**, Železniki.
- 307. Kropivšek Anton, Blagovica.
- 308. Lah Rihard, Vipava.
- 309. Rozman Lovro, Boh. Bistrica.
- 310. Šubic Ivan, Poljane.
- 311. Texter Ludovik, Tržič.
- 312. **Tori Janez**, Št. Jurij pod Kumom.

Skupaj 12. Od teh so postali duhovniki 4. Vseh: 60.

L. 1869./70.

(VIII.—II. gimn.)

- 313. Dolinar Štefan, Horjul.
- 314. **Gornik Frančišek**, Sodrašica.
- 315. Orešnik Janez, Škocijan.
- 316. Kljun Melhijor, Ribnica.
- 317. **Merčun Rok**, Dob.
- 318. Šest Andrej, Boh. Bistrica.
- 319. Jarc Jakob, Preska.
- 320. Jenko Jožef, Cerklje.
- 321. **Karlin Andrej**, Stara Loka.
- 322. Maršalek Avgust, Ljubljana.
- 323. Singer Leopold, Idrija.
- 324. **Smrekar Janez**, Sv. Helena.
- 325. Šinkovec Simon, Idrija.
- 326. Oblak Jožef, Lašče.

Skupaj 14. Od teh so postali duhovniki 4. Vseh: 54.

L. 1870./1.

(VIII.—II. gimn.)

- 327. **Dolenec Jožef**, Planina.
- 328. Eržen Lovro, Idrija.
- 329. Požar Jakob, Brdo.
- 330. Šumi Vincencij, Kranj.
- 331. Zupančič Tomaž, Zasp.
- 332. **Berčič Peter**, Stara Loka.
- 333. Flis Janez, Dob.
- 334. Končan Frančišek, Ljubljana.
- 335. Lavrenčič Janez, Postojina.
- 336. Kožuh Jožef, Polh. Gradec.
- 337. **Majar Gašpar**, Dol.
- 338. **Arko Mihael**, Sodrašica.
- 339. Črnivec Anton, Št. Vid pri Zatičini.
- 340. Kladva Janez, Zasp.
- 341. **Kljun Matej**, Ribnica.

- 342. **Lesar Jožef**, Ribnica.
- 343. **Macher Janez**, Škofja Loka.
- 344. **Normali Ivan**, Višnja gora.
- 345. **Porenta Andrej**, M. D. v Polju.
- 346. **Rihar Jožef**, Polhov Gradec.
- 347. **Tavčar Alojzij**, Št. Jernej.
- 348. **Zbašnik Francišek**, Dolenja vas pri Ribnici.

Skupaj 22. Od teh je postalo duhovnikov 7. Vseh: 59.

L. 1871./2.

(VIII.—II. gimn.)

- 349. **Potočnik Tomaž**, Železniki.
- 350. **Zupanec Jernej**, Radovljica.
- 351. **Pintar Luka**, Trata.
- 352. **Fabčič Janez**, Goče.
- 353. **Lampe Frančišek**, Črni vrh nad Idrijo.
- 354. **Tramte Ignacij**, Škocijan pri Dobravi.
- 355. **Vagaja Ludovik**, Brdo.

Skupaj 7. Od teh so postali duhovniki 3. Vseh: 53.

L. 1872./3.

(VII.—II. gimn.)

- 356. **Petrič Jožef**, Ljubljana.
- 357. **Klopčič Frančišek**, Čemšenik.
- 358. **Kopač Andrej**, Begunje.
- 359. **Lavrenčič Matej**, Vrhpolje pri Vipavi.
- 360. **Majaron Danijel**, Borovnica.
- 361. **Avsenik Janez**, Lesce (Žapuže.)
- 362. **Lavrič Jožef**, Žužemberk.
- 363. **Pintar Matej**, Zali Log.
- 364. **Cetelj Janez**, Bled (Grad.)

Skupaj 9. Od teh so postali duhovniki 3. Vseh: 45.

L. 1873./4.

(VIII.—II. gimn.)

- 365. **Novak Jožef**, Št. Rupert.
- 366. **Nagode Janez**, Vrhnika.
- 367. **Bartol Marko**, Sodrašica.
- 368. **Čuk Julij**, Idrija.
- 369. **Lončar Janez**, Križe p. Tržiču.
- 370. **Škofic Jožef**, Mirna peč.
- 371. **Štritof Anton**, Stari Trg pri Ložu.

- 372. Šustersič Abdon, Trnovo pri Ilir. Bistrici.
- 373. **Demšar Frančišek**, Poljane.
- 374. Hudovernik Anton, Zasp.
- 375. **Ilovski Albin**, Novo mesto.
- 376. Kremešek Janez, Planina.
- 377. **Možina Janez**, Sp. Idrija.
- 378. **Sitar Matej**, Ježica.

Skupaj 14. Od teh je postalo duhovnikov 7. Vseh: 46.

L. 1874./5.

(VIII.—II. gimn.)

- 379. Kulavic Gustav, Gradec (Štaj.).
- 380. Mašek Jožef, Radovljica.
- 381. **Porenta Jakob**, Stara Loka.
- 382. **Gliebe Andrej**, Stari Log (Alttag).
- 383. Hudnik Matija, Dobrova.
- 384. Petelin Martin, Tomišelj.
- 385. Strobela Ludovik, Štanga.
- 386. Zobec Anton, Ribnica.
- 387. **Adamič Andrej**, Krka.
- 388. Bezeljak Jošt, Črni vrh nad Idrijo.
- 389. **Klemenčič Mihael**, Št. Vid pri Zatičini.
- 390. **Lesjak Anton**, Zatičina.
- 391. Ponebšek Janez, Šmartno pri Litiji.
- 392. Šmorancar Jožef, Škofja Loka.
- 393. **Vidregar Vincencij**, Moravče.

Skupaj 15. Od teh je postalo duhovnikov 6. Vseh: 47.

L. 1875./6.

VIII.—II. gimn.)

- 394. **Berce Anton**, Mošnje.
- 395. **Fertin Ignacij**, Breznica.
- 396. Klemenčič Janez, Podbrezje.
- 397. **Krek Frančišek**, Selca.
- 398. Mayr Frančišek, Kranj.
- 399. Vilfan Ivan, Šmartin pri Kranju.
- 400. **Wrus Jožef**, Litija.
- 401. Bilec Anton, Zagorje.
- 402. **Mali Anton**, Zg. Tuhinj.
- 403. Rozina Frančišek, Javorje pri Litiji.
- 404. Štepec Ignacij, Št. Vid pri Zatičini.
- 405. **Zavodnik Karol**, Žužemberk.
- 406. Zorec Janez, Žužemberk.

Skupaj 13. Od teh je postalo duhovnikov 6. Vseh: 54.

L. 1876./7.*(VIII. — II. gimn.)*

- 407. **Porubski Jožef**, Kočevje.
- 408. **Elbert Boštijan**, Deidesheim (Bavarsko).
- 409. **Šinkovec Avgust**, Kamnik.
- 410. **Globočnik Eduvard**, Škofja Loka.
- 411. **Česenj Andrej**, Šmartno pod Šmarno goro.
- 412. **Gostiša Francišek**, Idrija.
- 413. **Hujan Francišek**, Smlednik.
- 414. **Klinar Viktor**, Radovljica.
- 415. **Kostanjevec Jožef**, Vipava.
- 416. **Košena Peter**, Sora.
- 417. **Kržišnik Jožef**, Št. Lenart nad Škofjo Loko.
- 418. **Kuhar Andrej**, Spodnji Tuhinj.
- 419. **Lesar Janez**, Ribnica.
- 420. **Oblak Janez**, Mavčiče.
- 421. **Stazinski Nikolaj**, Metlika.
- 422. **Verderber Alojzij**, Kočevje.
- 423. **Vovk Jakob**, Čatež pri Kostanjevici.

Skupaj 17. Od teh je postalo duhovnikov 7. Vseh: 55.

L. 1877./8.*(VIII. — II. gimn.)*

- 424. **Kušar Francišek**, Reteče.
- 425. **Bulovec Mihael**, Trst.
- 426. **Hönigman Francišek**, Mitterdorf (Stara Cerkev).
- 427. **Šušteršič Francišek**, Glinice pri Ljubljani.
- 428. **Žužek Alojzij**, Planina pri Vipavi.
- 429. **Erker Alojzij**, Mitterdorf (Stara Cerkev).
- 430. **Kreiner Janez**, Mitterdorf (Stara Cerkev).
- 431. **Krek Janez**, Sv. Gregor.
- 432. **Kržišnik Jožef**, Št. Lenart nad Škofjo Loko.
- 433. **Pavlin Francišek**, Smlednik.
- 434. **Pogačnik Francišek**, Tržič.
- 435. **Prestor Jakob**, Smlednik.

Skupaj 12. Od teh je postalo duhovnikov 8. Vseh: 56.

L. 1878./9.*(VIII. — II. gimn.)*

- 436. **Pavlič Janez**, Kranj.
- 437. **Stroj Janez**, Podbrezje.
- 438. **Lokar Francišek**, Mirna peč.
- 439. **Slak Matija**, Dobrniče.
- 440. **Ferjančič Jožef**, Goče.

- 441. Janežič Konrad, Radovljica.
- 442. Mohorčič Ignacij, Kozje.
- 443. **Perne Frančišek**, Trstenik.
- 444. Pogačar Janez, Komenda.
- 445. Vončina Melhijor, Zagorje.
- 446. **Erker Ferdinand**, Mitterdorf (Stara Cerkev.)
- 447. Jankovič Janez, Kostanjevica.
- 448. Kavčič Matej, Žiri.
- 449. Mantuani Jožef, Ljubljana.
- 450. **Štrancar Jožef**, Ustje.
- 451. **Žnidaršič Anton**, Dobrépolje.

Skupaj 16. Od teh je postalo duhovnikov 7. Vseh: 63.

L. 1879./80.

(VIII.—II. gimn.)

- 452. Hafner Matej, Stara Loka.
- 453. Koželj Valentin, Št. Jurij pri Kranju.
- 454. Šavs Janez, Preddvor.
- 455. **Verhovšek Frančišek**, Leskovec.
- 456. Šurm Henrik, Metlika.
- 457. Bartol Gregor, Sodrašica.
- 458. **Cuderman Janez**, Trstenik.
- 459. Legat Janez, Breznica.
- 460. **Oštir Janez**, Sv. Križ pri Kostanjevici.
- 461. Vidmar Frančišek, Begunje pri Cirknici.

Skupaj 10. Od teh so postali duhovniki 3. Vseh: 61.

L. 1880./1.

(VIII.—III. gimn.)

- 462. **Kreiner Alojzij**, Mitterdorf (Stara Cerkev).
- 463. Bizjak Henrik, Kranj.
- 464. Cvek Valentin, Škofja Loka.
- 465. Markič Mihael, Kranj.
- 466. Petkovšek Jožef, Bevke pri Vrhnikih.
- 467. Šever Jožef, Ježica.
- 468. Čerin Jožef, Komenda.
- 469. Kunovar Janez, Št. Vid pri Ljubljani.
- 470. Loj Jožef, Mokronog.
- 471. Miklavčič Frančišek, Trata.
- 472. **Rajčevič Frančišek**, Trata.
- 473. Sedej Matej, Zavrč.
- 474. **Šašel Emil**, Mokronog.
- 475. **Tomšič Jožef**, Šmartno pod Šmarno goro.
- 476. Ulčakar Jožef, Trata.
- 477. **Vakselj Alojzij**, Leskovec.

Skupaj 16. Od teh je postalo duhovnikov 5. Vseh: 59.

*L. 1881./2.**(VIII.—III. gimn.)*

- 478. Drukar Avguštin, Kranj.
- 479. Žebre Alojzij, Ljubljana.
- 480. Berce Matija, Kamna gorica.
- 481. **Birk Frančišek**, Jarše pri Ljubljani.
- 482. **Novak Matija**, Podzemelj.
- 483. **Debevec Jožef**, Begunje pri Cirknici.
- 484. **Hribar Anton**, Krka.
- 485. Kenk Frančišek, Brezovica.
- 486. Kosem Jožef, Boštanj.
- 487. **Kunstelj Janez**, Gôrje.
- 488. Majdič Frančišek, Mengeš.
- 489. Petrič Avguštin, Vipava.
- 490. Podpečnik Anton, Jesenice.
- 491. **Steska Viktor**, Ljubljana.
- 492. **Ušeničnik Frančišek**, Poljane.

Skupaj 15. Od teh je postalo duhovnikov 7. Vseh: 59.

*L. 1882./3.**(VIII.—III. gimn.)*

- 493. Ivanetič Ivan, Metlika.
- 494. **Vintar Jožef**, Prečina.
- 495. **Gregorič Rudolf**, Andritz (Štajersko).
- 496. **Pešec Frančišek**, Ig.
- 497. Šturm Karol, Metlika.
- 498. **Flerè Anton**, Homec.
- 499. Höffler Alojzij, Ljubljana.
- 500. Gabrovšek Jožef, Planina.
- 501. Gregorin Frančišek, Mengeš.
- 502. **Medved Anton**, Kamnik.
- 503. Podlipnik Jurij, Kranjska gora.
- 504. **Poljak Martin**, Ljubljana.
- 505. **Ušeničnik Aleš**, Poljane.
- 506. **Vilman Anton**, Kor. Bela.
- 507. **Zabukovšek Viktor**, Kostanjevica.
- 508. Zupan Janez, Kropa.

Skupaj 16. Od teh je postalo duhovnikov 9. Vseh: 50.

*L. 1883./4.**(VIII.—III. gimn.)*

- 509. **Cestnik Anton**, Čemšenik.
- 510. **Fabiani Viktor**, Žužemberk.
- 511. Toporiš Ivan, Tržič.

512. Bulovec Anton, Radovljica.
 513. Cvetek Ivan, Boh. Bistrica. + 1888
 514. Gregorič Alojzij, Loški potok
 515. Jaklič Karol, Višnja gora.
 516. Kulavc Janez, Podgrad.
 517. Pečjak Gregor, Hinje.
 518. Rožnik Tomaž, Horjul.
 519. Starec Ivan, Lašče.
 520. Stroj Alojzij, Dobrava pri Kropi.
 Skupaj 12. Od teh je postalo duhovnikov 6. Vseh: 43.

L. 1884./5.

(VIII.—III. gimn.)

521. Benkovič Jožef, Kamnik.
 522. Mihelič Jakob, Kropa.
 523. Porenta Gašpar, Stara Loka.
 524. Kimovec Janez, Lašče.
 525. Meršolj Janez, Radovljica.
 526. Bernik Frančišek, Št. Vid nad Ljubljano.
 527. Čemažar Janez, Selca.
 528. Dietz Anton, Šturije.
 529. Dolenec Anton, Postojina.
 530. Hribar Vit, Zg. Tuhinj.
 531. Kastelec Matija, Podgrad.
 532. Knavs Frančišek, Loški potok.
 533. Koblar Jožef, Selca.
 534. Kogej Anzelm, Brezovica.
 535. Mezeg Anton, Trata.
 536. Nadrah Ignacij, Zatičina.
 537. Opeka Mihael, Vrhnika.
 538. Prosenec Frančišek, Sava pri Litiji.
 539. Štrukelj Janez, Št. Vid nad Ljubljano.
 540. Žener Jožef, Krško.

Skupaj: 20. Od teh je postalo duhovnikov 14. Vseh: 51.

L. 1885./6.

(VIII.—III. gimn.)

541. Pretnar Frančišek, Dobrava pri Kropi.
 542. Trpin Ivan, Železniki.
 543. Bernard Jernej, Škofja Loka.
 544. Čadež Anton, Trata.
 545. Finžgar Frančišek, Breznica.
 546. Krištof Jožef, Vrhnika.
 547. Smolej Janez, Kranjska gora.

Skupaj: 7. Od teh je postalo duhovnikov 5. Vseh: 51.

L. 1886./7.*(VIII.—III. gimn.)*

- 548. Maselj Janez, Primskovo pri Kranju.
- 549. Rihtaršič Janez, Selca.
- 550. Zdešar Anton, Horjul.
- 551. Bleiweis Francišek, Naklo.
- 552. Bleiweis Peter, Naklo.
- 553. Remškar Valentin, Brezovica.
- 554. Lavrič Anton, Bloke.
- 555. Novak Jožef, Podzemelj.
- 556. Prelesnik Matija, Dobrépolje.
- 557. Preželj Luka, Boh. Bistrica.
- 558. Raznožnik Francišek, Črni vrh nad Idrijo.
- 559. Tič Lovro, Moravče.

Skupaj: 12. Od teh je postalo duhovnikov 8. Vseh: 51.

L. 1887./8.*(VIII.—III. gimn.)*

- 560. Plantarič Jožef, Sv. Trojica pri Mokronogu.
- 561. Brejec Janez, Kovor.
- 562. Brdnik Janez, Šmartin pri Kranju.
- 563. Karlin Jurij, Škofja Loka.
- 564. Šubelj Janez, Kamnik.
- 565. Jarec Alojzij, Ajdovec.
- 566. Repinjec Jožef, Boh. Bistrica.
- 567. Širaj Andrej, Bloke.
- 568. Šmid Francišek, Šmartin pri Kranju.
- 569. Valenčič Janez, Zagorje na Notranjskem.
- 570. Žun Valentin, Trboje pri Smledniku.

Skupaj: 11. Od teh je postalo duhovnikov 5. Vseh: 50.

L. 1888./9.*VIII.—III. gimn.*

- 571. Godec Janez, Boh. Bistrica.
- 572. Kušar Valentin, Reteče.
- 573. Koman Valentin, Št. Vid nad Ljubljano.
- 574. Košir Janez, Št. Jošt nad Polhovim Gradcem.
- 575. Lavrič Jožef, Blagovica.
- 576. Rebol Blaž, Trstenik.
- 577. Zajec Janez, Krka.

Skupaj: 7. Od teh so postali duhovniki 4. Vseh: 44 in 7 gg. bogoslovcev.

L. 1889./90.*(VIII.—III. gimn.)*

- 578. **Jerše Jožef**, Šmartin pri Kranju.
- 579. Capuder Janez, Moravče.
- 580. **Ciuha Ferdinand**, Zgornja Hrušica pri Ljubljani.
- 581. **Arh Luka**, Kamna gorica.
- 582. **Debevec Janez**, Postojina.
- 583. **Koritnik Anton**, Polh. Gradec.
- 584. Merhar Janez, Dolenja vas pri Ribnici.
- 585. **Pengov Frančišek**, Sv. Jakob ob Savi.
- 586. **Petrič Janez**, Cerklje.
- 587. Pirec Frančišek, Črni vrh nad Idrijo.
- 588. Tičar Jožef, Trboje pri Smledniku.
- 589. **Verbič Ferdinand**, Borovnica.
- 590. **Žemlja Frančišek**, Breznica.

Skupaj: 13. Od teh je postalo duhovnikov 9. Vseh : 43 in
8 gg. bogoslovcev.

L. 1890./1.*(VIII.—III. gimn.)*

- 591. **Žust Jakob**, Poljane nad Loko.
- 592. Bravhar Jožef, Št. Jurij pri Kranju.
- 593. Legat Evgen, Zagorje na Notranjskem.
- 594. Mesar Alojzij, Jesenice.
- 595. Ogorelec Vincencij, Šmarije.
- 596. Ogrizek Jakob, Slavina.
- 597. Pirnat Maksimilijan, Moravče.
- 598. Plahutnik Janez, Ljubljana.
- 599. Rebol Frančišek, Preddvor.
- 600. Terškan Štefan, Sostro.
- 601. Zabret Valentin, Predoslje.
- 602. Zupan Jožef, Grad (Bled).

Skupaj: 12. Od teh je postal duhovnik 1. Vseh : 43 in
8 gg. bogoslovcev.

L. 1891./2.*VIII.—III. gimn.)*

- 603. **Kržišnik Jurij**, Poljane nad Loko.
- 604. **Demšar Jožef**, Škofja Loka.
- 605. Sušnik Rihard, Škofja Loka.
- 606. Majdič Frančišek, Čemšenik.
- 607. Bakovnik Janez, Št. Jurij pri Kranju.

- 608. Brezic Frančišek, Horjul.
- 609. Gabršek Frančišek, Holmec.
- 610. Ilec Janez, Ribnica.
- 611. Juvan Janez, Šmartino pod Šmarno goro.
- 612. Kalan Jakob, Dobrava pri Kropi.
- 613. Kogovšek Mihael, Št. Vid nad Ljubljano.
- 614. Lah Lovro, Komenda.
- 615. Magajna Andrej, Vreme.
- 616. Miklavčič Janez, Škofja Loka.
- 617. Razboršek Jakob, Čemšenik.
- 618. Sever Frančišek, Škofja Loka.
- 619. Zaplotnik Ignacij, Goriče.

Skupaj: 17. Od teh sta postala duhovnika 2. Vseh: 49 in
1 g. bogoslovec.

L. 1892./3.

(VIII.—III. gimn.)

- 620. Janec Peter, Križe p. Tržiču.
- 621. Ocepek Jožef, Št. Lambert.
- 622. Avser Frančišek, Boh. Bela.
- 623. Cvetek Anton, Srednja vas v Bohinju.
- 624. Grivec Frančišek, Ajdovec.
- 625. Klemenec Janez, Slavina.
- 626. Lenard Leopold, Svibno.
- 627. Prijatelj Jan. ml., Dobrépolje.
- 628. Prijatelj Jan. st., Sódrašica.
- 629. Voljč Jakob, Vrhnika.
- 630. Volk Matija, Ovsiše.
- 631. Lombar Anton, Trstenik.
- 632. Merkun Anton, Ig.
- 633. Kimovec Frančišek, Cerklje.

Skupaj: 14. Vseh: 51 in 1 g. bogoslovec.

L. 1893./4.

(VIII.—III. gimn.)

- 634. Knific Janez, Smlednik.
- 635. Skubic Anton, Lipoglav.
- 636. Ahačič Matej, Sv. Ana pri Tržiču.
- 637. Logar Jožef, Metlika.
- 638. Peček Boštijan, Bloke.

Skupaj: 5. Od teh je postal duhovnik 1. Vseh: 52.

*L. 1894./5.**(VIII. — III. gimn.)*

- 639. Cuderman Jožef, Trstenik.
- 640. Mencej Jožef, Ig.
- 641. Röthel Jurij, Mitterdorf (Stara Cerkev).
- 642. Pečarič Martin, Metlika.
- 643. Pirc Jožef, Velesovo.
- 644. Štular Martin, Metlika.
- 645. Jeglič Janez, Podbrezje.
- 646. Kopatin Viktor, Št. Vid nad Vipavo.
- 647. Kostelec Martin, Metlika.
- 648. Podbevšek Jernej, Vranja peč.
- 649. Sušnik Anton, Mekine.
- 650. Šarabon Vincencij, Tržič.
- 651. Žnidaršič Anton, Dobrépolje.
- 652. Vrhovec Frančišek, Brezovica.

Skupaj: 14. Vseh: 58 in 1 g. bogoslovec.

*L. 1895./6.**(VIII. — III. gimn.)*

- 653. Vovko Frančišek, Škocijan pri Dobravi.
- 654. Perko Ivan, Poljane.
- 655. Sojar Anton, Sp. Šiška.
- 656. Bukovnik Janez, Ljubljana.
- 657. Dolinar Jožef, Cerklje.
- 658. Hacin Jožef, Cerklje.
- 659. Kajfež Jožef, Banjaloka.
- 660. Kralj Alojzij, Višnja gora.
- 661. Novak Alojzij, Trnovo pri Ilir. Bistrici.
- 662. Peterlin Viktor, Ribnica.
- 663. Pretnar Jožef, Podbrezje.
- 664. Prijatelj Vladimir, Novo mesto.
- 665. Sever Maksimilijan, Loški potok.
- 666. Štrubelj Janez, Polica.
- 667. Turek Anton, Sv. Vid pri Cirknici.

Skupaj 15. Vseh: 58.

13. Pisateljjevanje

alozzijeviških gojencev.

Usodepolno leto 1848. je vzbudilo v Slovencih živahno gibanje na slovstvenem polju. Tudi v Alojzijevišču se je vzbujalo marljivo življenje. Ni čuda! Kako naj se ne bi vnel slovstveni ogenj v srcih nadepolnih mladeničev, ki so si bili svesti, da jim bode sejati med Slovenci seme božje besede ne samo z govorom, ampak tudi s peresom? V slovenščini vaditi, uriti se, je bilo tistikrat toliko potrebnjše, ker šola v tem obziru ni storila skoraj ničesar*), »red« iz slovenščine se niti ni vpošteval.

Zato je bilo posebne pomembe za Alojzijevišče in njega gojence, da je šestošolec **Matej Frelj** (Vitoški, umrl kot trebanjski dekan 1. febr. l. 1892) l. 1848 jel s tovariši spisovati domač list z imenom »Slovenska Daničica«.

Kakor je namreč vodja dr. Pogačar izdajal »Danico«, tako so po njegovem vzgledu gojenci spisovali »Daničico«. Take domače pismene vaje so marsikateremu nadarjenemu Alojzniku pokazale pot do slovstvenega delovanja, njemu v slavo, narodu v korist.

Kakor pri mladini sploh je tudi med Alojzniki prva slovstvena navdušenost kmalu ponehala. »Daničica« je ugasnila; a zavest, da so take vaje silno koristne, ni izumrla nikdar do današnjega dné. Ko se je »Daničica« utrnila in je solnce posijalo, jeli so kliti »Mladi cvetki na vrtecu pomladanskim«.

Takrat je pognal tudi »Limbar« kalí, ali obdržal se je le malo časa.

*) Prim. M. Pleteršnika članek: »Slovenščina na ljubljanskem liceju« v izvestju c. kr. velike gimnazije ljubljanske l. 1887.

Zato je prisijala »Daničica« v večji in lepši obliki. Sijala je nekaj časa, pa kmalu delila usodo s prvo »Daničico«.

L. 1851. pa se je prikazala na nebu Alojzijevišča »Slovenska Daničica«, tednik mladosti Alojzijevišča v poduk in kratek čas. Užgal jo je osmošolec **Jožef Marn** († 27. jan. 1893). Alojzniki so jo pozdravili z veseljem in srčno radostjo. Upali so, da bo svetlo sijala dalj časa ko prva in druga, toda doživela je samo jeden letnik.

Pomagali so Marnu, n. pr.: *J. Rogač, J. Žvegelj, J. Stritar, V. Lah* i. dr.

Kakšen duh je preveval »Slovensko Daničico«, spoznaj blagovoljni čitatelj iz uvoda, s katerim je pozdravil urednik tovariše, pišoč: »Pravo znanje s pravo krepostjo strniti, je Alojzijevišča imenitna naloga. In res, kaj ti pomaga glava polna dima učenosti, ako je pa led v tvojem srcu? Le ako je toplo v tvojem srcu in jasno v tvoji glavici, le tedaj si junak v pravem pomenu prelepe besede.«

»Daničica« je zgodaj ugasnila v škodo Alojznikom in — slovenskemu slovstvu; a kar je najhuje, celih sedemnajst let se ni prikazala na Alojzijeviškem obnebju nobena zvezdica sestra.

Šele v začetku šolskega leta 1868/9 se je rodil nov list: »Domače Vaje« z geslom: »Iz malega raste veliko.«

Pot »Domačim vajam« pa so bile pripravile »govorniške vaje«, ki so se bile ustanovile l. 1866/7. Nekateri gojenci so govorili lastne sestavke, drugi pa so deklamovali ptuje izdelke v raznih jezikih.

V VIII. razredu je bilo l. 1868/9 več odličnih in vrlih Alojznikov n. pr.: *Anton Jeglič, Jožef Marinko,*

† *Lovro Oblak*, † *Matej Tonejec* (Samostal), † *Žiga Bohinec*. V mladeniškem ognju se dogovoré, da se hočejo sami uriti v slovenskem pisateljstvu in povabiti k vajam tudi mlajše tovariše. Zato skličejo vse Alojznike v svojo sobo (števil. 38 v II. nadstropju) ter predlagajo, naj se ustanové »Domače Vaje«. Z veseljem se je vsprejel predlog. Urednikom izvolijo VIII. *Lovro Oblaka* (umrl kot kapelan v Moravčah). Vodstvo se je tega samostalnega koraka gojencev seveda razveselilo in od tistega časa pa do danes marnim očesom spremljalo to prostovoljno delovanje alojzniške mladine.

Listu prvo glavo je narisal † *Jožef Karlin*, takrat šestošolec. Kot spomin na nekdanjo »Daničico« nosi značilno zvezdo - vodnico. Pisatelji I. letnika so bili n. pr. *Anton Jeglič*, *Josip Marinko*, *Ivan Jenko* (umrl kot profesor v Gorici), *Francišek Detela*, *Davorin Mulej*, *Davorin Hostnik*, *Janez Svetina*.

»Domače Vaje« izhajajo še danes. Od leta do leta se kaže napredek. In sad? Poberi ga iz naslednjih imen in števil:

L. II.	Urednik: Ivan Svetina .
1869/70	Pisatelji n. pr.: <i>Andrej Šimenec</i> , <i>Andrej Pipan</i> , <i>Matij Kolar</i> , <i>Val. Štempihar</i> , <i>Ivan Gogala</i> i. dr.
L. III.	Urednik: Anton Žlogar .
1870/1	Pisatelji n. pr.: <i>Jožef Lavližar</i> , <i>Fr. Meršolj</i> , <i>Jožef Resnik</i> i. dr.
L. IV.	Urednik: Jožef Resnik .
1871/2	Pisatelji n. pr.: <i>Mihael Seršen</i> , <i>J. Bregar</i> , <i>D. Hostnik</i> i. dr.
L. V.	Urednika: Prvo polletje: Jožef Milavec .
1872/3	Drugo polletje: Anton Koblar .
	Pisatelji n. pr.: <i>Fr. Gornik</i> , <i>G. Vilman</i> , <i>Lovro Rozman</i> , <i>A. Tavčar</i> , <i>L. Pintar</i> i. dr.

1873/4 Leta 1873/4 ni bilo »Domačih Vaj«. Z novim letom 1875 pa so jih nekateri vrli Alojzniki zopet oživili in krepko podpirali do konca leta.

L. VI. Urednik: **Anton Koblar**.

1875 Pisatelji na primer: *P. Berčič, T. Potočnik, R. Merčun, A. Karlin, J. Lesar*.

L. VII. Urednika: **A. Karlin** do konca aprila,
1875/6 **Jos. Lesar** do konca leta.

Pisatelji n. pr.: *Mihael Arko, J. Macher, M. Lavrenčič, Ivan Avsenik, Anton Štritof, G. Kulavic, M. Hudnik*.

L. VIII. Urednik: **Josip Lesar**.

1876/7 Pisatelji n. pr.: *Fr. Lampe, D. Majaron, Fr. Krek, Ivan Kremešek*.

Drugega polleta 1876/7 in celo leto 1877/8 ni bilo »Domačih vaj«. Oživile so se zopet v začetku šolskega leta 1878/9.

L. IX. Urednik: **Martin Petelin**.

Podurednik: **Fr. Krek**.

1878/9 Pisatelji n. pr.: *M. Bulovec, A. Šinkovec, J. Ponebšek, A. Adamič*.

L. X. Urednik: **A. Adamič**.

1879/80 Pisatelji n. pr.: *M. Klemenčič, Fr. Šušteršič, J. Krek*.

L. XI. Urednik: **A. Adamič**.

1880/1 Pisatelji n. pr.: *Fr. Rozina, A. Bilc*.

Tega leta so imeli Alojzniki tudi govorniške vaje.

L. XII. Urednik: **Fr. Šušteršič**.

1881/2 Pisatelji n. pr.: *J. Pavlič, M. Markič, Emil Šašelj, J. Vovk, Fr. Verhovšek*.

- L. XIII. Urednik : **Fr. Verhovšek.**
 1882/3 Pisatelji n. pr. : *A. Česenj, Jan. Lesar, A. Žužek, J. Kunovar, Jos. Debevec, A. Medved.*
- L. XIV. Urednik : **J. Oštir.**
 1883/4 Pisatelji n. pr. : *Fr. Pavlin, Fr. Pernè, Frančišek Rajčevič, V. Fabiani.*
- L. XV. Urednik : **J. Oštir.**
 1884/5 Pisatelji n. pr. : *M. Novak, Fr. Kenk, A. Hribar.*
- L. XVI. Urednik : **Fr. Rajčevič.**
 1885/6 Pisatelji n. pr. : *Fr. Birk, V. Steska, T. Rožnik in drugi.*
- L. XVII. Urednik : **Fr. Ušeničnik.**
 1886/7 Pisatelji n. pr. : *A. Ušeničnik, Ivan Cvetek, J. Žener i. dr.*
- L. XVIII. Urednik : **A. Ušeničnik.**
 1887/8 Pisatelji n. pr. : *Josip Benkovič, M. Poljak, A. Stroj, Fr. Knavs i. dr.*
- L. XIX. Urednik : **A. Stroj.**
 1888/9 Pisatelji n. pr. : *J. Meršolj, G. Pečjak, J. Trpin, Fr. Bernik, M. Opeka i. dr.*

Osem in dvajseta, posebno krasna številka tega letnika, z dobro zadeto podobo Leona XIII., katero je narisal VIII. G. Porenta, je posvečena sv. Očetu zlatomašniku.

Osma številka tega letnika (2. dec. 1888) je »cesarjeva številka«, posvečena štiridesetletnici vladanja presvitlega cesarja Franciška Jožefa. Obsega celih 72 strani. Krasí jo dobro zadet obraz Nj. Veličanstva, ki ga je narisal

VIII. *Fr. Pretnar*. Sploh se ta letnik odlikuje posebno po risarijah imenovanega osmošolca.

L. XX. Urednik : **Mihael Opeka**

1889/90 Pisatelji n. pr. : *M. Kastelec, Ivan Štrukelj, A. Zdešar, Fr. Finžgar* i. dr.

L. XXI. Urednik : **Fr. Finžgar**.

1890/1 Pisatelji n. pr. : *Fr. Bleinweis, J. Godec, M. Prelesnik, V. Žun, Iv. Zajec* i. dr.

Na čelu temu letniku je slavnostna številka 28 strani broječa, katero so poklonili Alojziki vzorniku svojemu sv. Alojziju ob tristoletnici njegove smrti (21. jun. 1591). Umetno jo je okrasil VIII. *Jurij Karlin*.

L. XXII. Urednik : **M. Prelesnik**.

1891/2 Pisatelji n. pr. *Jos. Jerše, L. Preželj, A. Širaj, J. Lavrič, M. Pirnat* i. dr.

L. XXIII. Urednik : **A. Širaj**.

1892/3 Pisatelji n. pr. : *Iv. Capuder, Iv. Košir, Iv. Merhar, Jos. Tičar* i. dr.

Ta letnik krasí slavnostna številka (44 str.) v spomin *petdesetletnice škofovanja Leona XIII*. Risarije in slikarije so iz dobro izurjene roke *J. Prijatelja* st.

L. XXIV. Urednika : **I. Košir** v I. polletju.

1893/4 **I. Merhar** v II. polletju.

Pisatelji n. pr. : *I. Knific, I. Debevec, A. Koritnik, J. Kržišnik, J. Žust, Fr. Gabršek, F. Grivec* i. dr.

L. XXV. Urednik : **J. Kržišnik**.

1894/5 Pisatelji n. pr. : *I. Petrič, F. Žemlja, J. Ogrizek, L. Lah, A. Lombar, F. Kimovec, L. Lenard, I. Prijatelj* st., *J. Voljč, V. Kopatin* i. dr.

Letnik šteje samo 35 številk; potresna nesreča je temu vzrok. A za petindvajsetletnico so nadomestili risarji, kar so zamudili pisatelji. Začetnice pri posameznih spisih so namreč vseskozi skrbno zrisane in tudi več slik krasí ta letnik. Pohvalo zaslužijo risarji: VII. *Fr. Majdič*, VI. *F. Gabršek*, in VI. *L. Lah*. Tega leta so se tudi z nova pričele govorniške vaje.

L. XXVI. Urednik: **J. Ogrizek**.

1895/6 Pisatelji n. pr.: *F. Rebol*, *A. Skubic*, *V. Zabret*, *I. Juvan*, *J. Mencej*, *J. Voljč*, *F. Vrhovec*, *J. Logar*, *M. Štular*, *J. Hacin*.

Pripravila se je *slavnostna številka v spomin petdesetletnice*, odkar se je *ustanovilo Alojzijevišče* (1. okt. 1846). — Govorniške vaje so se prav živahno nadaljevale.

Razun imenovanih risarjev »Domačih Vaj« naj se navedejo še naslednji: *L. Pintar*, *M. Sitar*, *M. Markič*, *V. Cvek*, *A. Hribar*, *I. Rihtaršič*, *A. Širaj*, *M. Štular*.

14. Praznovanje petdesetletnice.

Spodobilo se je, da je Alojzijevišče slovesno praznovalo prvi svoj jubilej — petdesetletnico. Zgodovinski rok za to praznovanje bi bil 1. oktober 1896, ker so bili tisti čas v zavod vsprejeti prvi gojenci. Ker pa bi bilo neprilичno, takoj po počitnicah prirejati slavnost, odločil se je god sv. Alojzija za cerkveno praznovanje in dan 1. julija za »slavnostni večer«.

a) Cerkveno praznovanje.

God sv. Alojzija, prvega hišnega patrona, se obhaja v Alojzijevišču sicer vsako leto slovesno. Letošnje praznovanje njegovo pa je bilo toliko pomenljivejše, ker so tega dne obiskali sami prevzv. gospod knezoškof hišo. Ob 8. uri so opravili v hišni kapeli sv. mašo, po kateri so v lepih besedah nagovorili gojence. Govorili pa so o zvestobi do poklica. Pokazali so, kako je sv. Alojzij ostal, spoznavši za trdno, kam ga Bog kliče, zvest temu klicu in poklicu in premagal vse ovire, dokler ga ni dosegel. Prav tako važno je, — so poudarjali Prevzvišeni — da tudi Alojzniki, ki so se namenili za duhovski stan, zvesti ostanejo poklicu. Zato naj mladeniči zlasti pazijo na čistost srca, na leposlovne izdelke, katere čitajo, na tovarišije, zlasti o počitnicah.

Po cerkvenem opraviu so obiskali milostni gospod knezoškof gojence po njih učnih sobah, kjer so se zanimali za vsakega, za vsakega imeli prijazno besedo pohvale, bodrila ali tolažbe.

b) Slavnostni večer.

Za sredo 1. julija 1896, ob 7. uri zvečer, so se bila razdala in razposlala »Vabila« k »slavnostnemu večeru«, ki se je imel vršiti v znamenju hvaležnosti Alojznikov do mnogoterih dobrotnikov.

Prišli so bili premil. gospod knezoškof, več gospodov stolnih kanonikov, c. kr. gimnazijski ravnatelj gosp. A. Senekovič, nekaj gospodov gimnazijskih profesorjev in lepo število duhovnikov, med katerimi je bilo največ nekdanjih Alojznikov.

Vspored slavnosti je bil naslednji :

1. **Pozdrav.** Zložil in predaval VI. Ivan *Prijatelj* st.
2. **Slavnostni govor.** Govoril VIII. Frančišek *Rebol*.
3. **Mladi mornar.** Šesteroglasni mešani zbor sè samospevi. Na besede dr. Josipa *Debevca* zložil v spomin rajnemu knezoškofu Antonu Alojziju Wolf-u o petdesetletnici Alojzijevišča Anton *Foerster*.
4. Jos. Schneider **Fides et scientia.** Deklamoval VII. Janez *Juvan*.
5. Emanuel Bach **Pomladna romanca.** Za harmonij in klavir priredil Waldemar Schneider. Igrala VIII. Valentin *Zabret* in VIII. Peter *Janec*.
6. Dr. Fr. Liszt **Ss. Ciril in Metod.** Moški zbor. Na harmoniju spremljal VIII. Peter *Janec*.
7. Jos. Seeber **Das Bild.** Deklamoval VIII. Valentin *Zabret*.
8. Pavel Hassenstein **V maju.** Duo za harmonij in klavir. Igrala VI. Frančišek *Kimovec* in VI. Matija *Volk*.
9. Mihael Opeka **Ob Koloseju.** Deklamoval VI. Ivan *Prijatelj* st.
10. **Živa podoba.** Trivij: gramatika, retorika, dijalektika, in kvadrivij: muzika, aritmetika, geometrija, astronomija.
11. **Laudes Hincmari.** Za moški zbor in samospeve sè spremljevanjem na harmoniju.

»Pozdrav« je udaril na pravo struno : nocoj slavimo petdeseti god častitljive matere Alojznice. Kdo jej ne bi voščil sreče ob takej priliki ?

Z zanimanjem smo potem poslušali »slavnostni govor«, ki nam je lepo pojasnil, kaj je ta mati že storila v petdesetih letih svojega življenja, da je imela namreč že 667 gojencev, od katerih jih je vzgojila 256 za duhovski stan, v katerem jih še sedaj deluje 157, bodi si kot svetni bodi kot redovni mašniki, 27 pa se jih v bogoslovju zanj pripravlja. Spominjal se je tudi hvaležno rajnega nepozabnega ustanovitelja Antona Alojzija Wolfa, kateri gotovo že vživa plačilo pri Bogu za svoje veliko, cerkvi in domovini tako koristno delo.

Po govoru, ki je bil bolj »utile« — ker koristno je, spominjati se slavnih mož, ki nas s svojim delovanjem budé, da tudi mi hodimo za njimi, — sledilo je »dulce«, po znanem napisu nad alojzijeviškim odrom :

»omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci« (občno pohvalo žanje, kdor druží poduk z zabavo), in sicer se je pel »Mladi mornar«, čegar misel je ta, da v vihnem življenju, ko je vse tako nestalno in se uniči toliko ladij in čolnov — mladih ljudij —, potrebuje mladenič Alojznik, ki hoče varno dospeti v pristanišče, v duhovski stan, spretnega krmarja, in ta mu je sveti Alojzij, katerega vabi v pesmi, naj »stopi v čoln in bodi voj«, in potrebuje svetlika, po katerem se v temi brezverstva ravna, in ta mu je — sveti Salezij, oba hišna zavetnika. Potem naj le divjá vihar, čoln bode plaval mirno in priplaval do cilja.

Deklamacija latinske pesmi »Fides et scientia« iz zbirke pesmi rajnega tržaškega prošta J. Schneider-ja se je lepo vjemala z namenom slavnosti, hoteča pokazati, kako mora biti vera pri vsem teženju po vedi vendar le — prva, segla je pa tudi marsikomu — do srca, ker je tudi prišla iz srca.

Mnogo zanimanja je vzbudila tudi živa podoba, katera nam je predstavljala srednjeveško šolo, če hočete: gimnazij. Strinjala se je zopet kaj primerno z ostalim vspeedom, ker je kazala — brez besedij — kje smo prav za prav, kdo so prebivavci te hiše, da so to namreč dijaki, kateri se trudijo z gramatiko, aritmetiko, geometrijo, muziko, retoriko i. dr., in morda bo ta podoba komu izmed njih v tolažbo, ker vidi, da vsega, kar se uči on sedaj, so se učili že pred njim — v temnem srednjem veku.

Najbolj pa med vsemi točkami je ugajala zadnja, »Laudes Hincmari«. To so bile ovacije, pozdravi, s katerimi so pobožni št. galski menihi pozdravljali visoke cerkvene in svetne dostojanstvenike, kedar so se mudili pri njih. Ime imajo te »laudes« od Hinkmarja, nadškofa

rêmskega († 882), ker so se prepevale pri različnih sinodah, katerim je načeloval.

Prva ovacija je veljala svetemu očetu Leonu, čegar predniki so pred tristo leti ukazali ustanovitev semenišč in ki je tudi sam ves skrben za mladi duhovski naraščaj, druga presvitlemu cesarju, čegar stric Ferdinand I. je l. 1846 potrdil zavod, tretja prevzvišenemu knezoškofu Jakobu, kateri vedno goji veliko skrb za zavod, četrta duhovnikom ljubljanske škofije, ki so toliko pripomogli s svojimi doneski za ustanovitev Alojzijevisča, in peta vsem blagim dobrotnikom.

Mil. gosp. knezoškof so ob koncu slavnosti izrazili svoje veselje nad vsem, kar so videli in slišali, hvaležno omenjali svojega prednika, knezoškofa Antona Alojzija Wolfa ter s toplimi besedami zahvalili vse bivše in sedanje predstojnike.

Za petdesetletnico so došla od več stranij materi Alojznici iskrena voščila. Naj bi se izpolnila!

KAZALO.

	Stran
Vvod	1
Okrožnica knezoškofa Antona Alojzija Wolfa z dné 29. sept. 1846	6
Izpisek iz zadnje volje knezoškofa Antona Alojzija Wolfa z dné 17. avgusta 1858	22
Darovi	27
Schiffersteinova ustanova	31
Thalnitscherjeva ustanova	33
Domača učilnica	35
Knjižnica	37
Poduk v glasbi in petju	38
Kapela	39
Eksercicije za duhovnike	41
Vodstvo	42
Alojzniki	43
Pisateljevanje alojzijeviških gojencev	63
Praznovanje petdesetletnice	69

